

Svitavy – životní prostředí 2023

Zpracoval

Odbor životního prostředí MěÚ Svitavy

září 2024

Svitavy

životní prostředí 2023

Zpracoval
Odbor životního prostředí MěÚ Svitavy

září 2024

AUTOŘI A SPOLUPRACOVNÍCI

Celková redakce:

M. Antoš

Zpracovatelé:

OVZDUŠÍ

I. Hamerská (1.1, 1.3), L.Pavliš (1.2)

VODA

M. Antoš (2.1.1, 2.1.2, 2.4, 2.5), J. Hurych (2.2), V. Erbes (2.3), F. Tomanec (2.6)

MĚSTSKÁ A PŘÍMĚSTSKÁ KRAJINA

H. Gregorová (3.1, 3.5, 3.6), R. Klíč (3.2), R. Karlíková (3.3), J. Pandula (3.4)

ODPADY

V. Baránek (4)

ZVÍŘATA KOLEM NÁS

J. Hainc (5.1), R. Karlíková (5.2), J. Mach (5.3)

DODATKY

Odbor ŽP (6.1, 6.2, 6.3, 6.4)

ZÁVĚR

M. Antoš (7)

OBRÁZKY

Žáci svitavských základních škol v rámci soutěže "Ekoznámka 2024". Vyhodnocení provedl

Děkujeme všem organizacím, které přispěly svými údaji ke zpracování ročenky. Uvádíme je jako zdroje jednotlivých tabulek a obrázků.

Grafická úprava Iva Hamerská

Text neprošel jazykovou úpravou.

Obsah

ÚVOD	7
1 OVZDUŠÍ	11
1.1 OVZDUŠÍ – EMISE	11
1.2 VYHODNOCENÍ METEOROLOGICKÝCH PRVKŮ ZA ROK 2023	11
1.3 METEOSTANICE VE SVITAVÁCH	17
2 VODA	21
2.1 PROTIPOVODŇOVÁ OPATŘENÍ	21
2.2 PITNÁ VODA	23
2.3 ODPADNÍ VODA	28
2.4 CENA VODY VE SVITAVÁCH V ROCE 2024	31
2.5 RYBNÍK ROSNIČKA	32
2.6 PROVOZ KRYTÉHO PLAVECKÉHO BAZÉNU A KOUPALIŠTĚ V ROCE 2023	33
3	37
4 MĚSTSKÁ A PŘÍMĚSTSKÁ KRAJINA	37
4.1 KÁCENÍ DŘEVIN ROSTOUCÍCH MIMO LES	37
4.2 PÉČE O VEŘEJNOU ZELEŇ VE MĚSTĚ SVITAVY ZA ROK 2023	38
4.3 ZEMĚDĚLSKÝ PŮDNÍ FOND	40
4.4 MĚSTSKÉ LESY	41
4.5 VÝZNAMNÉ KRAJINNÉ PRVKY, PŘÍRODNÍ REZERVACE, PŘÍRODNÍ PAMÁTKY, SOUSTAVA NATURA 2000 A ÚZEMNÍ SYSTÉM EKOLOGICKÉ STABILITY NA SVITAVSKU	42
4.6 PAMÁTNÉ STROMY	44
5 ODPADY	47
5.1 KOMUNÁLNÍ ODPAD A VYTŘÍDĚNÉ SLOŽKY (PAPÍR, PLASTY, SKLO)	47
5.2 SYSTÉM NAKLÁDÁNÍ S KOMUNÁLNÍM OPADEM A POPLATEK ZA SVOZ KOMUNÁLNÍHO ODPADU V ROCE 2023	48
5.3 SPOLUPRÁCE SE SPOLEČNOSTÍ EKO-KOM a.s.	48
5.4 MOBILNÍ APLIKACE – TŘÍDĚNÍ ODPADŮ VE SVITAVÁCH	49
5.5 SBĚRNÝ DVŮR NA ULICI OLOMOUCKÁ	50
5.6 ROZVOJ ZPĚTNÉHO ODBĚRU HISTORICKÝCH ELEKTROZAŘÍZENÍ	51

5.7	SBĚR POUŽITÉHO TEXTILU A OBUVI	52
5.8	VÝSTAVBA SBĚRNÝCH MÍST a další plánované záměry	53
5.9	KOMUNITNÍ KOMPOSTÁRNA	53
5.10	VELKOOBJEMOVÉ KONTEJNERY NA BIO ODPAD	54
6	ZVÍŘATA KOLEM NÁS	57
6.1	PROBLEMATIKA OPUŠTĚNÝCH PSŮ VE MĚSTĚ	57
6.2	KOŠE NA PSÍ EXKREMENTY	57
6.3	ORNITOLOGICKÉ ZAJÍMAVOSTI REGIONU	58
7	DODATKY	61
7.1	ZÁKLADNÍ PŮSOBNOSTI ODBORU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ MěÚ SVITAVY	61
7.2	NEZÁVISLÉ EKOLOGICKÉ ORGANIZACE	69
7.3	INVESTICE DO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V ROCE 2023	69
7.4	KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ MĚSTA SVITAVY	71
8	ZÁVĚR	75
8.1	ZPRÁVA O STAVU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ VE SVITAVÁCH V ROCE 2023	75
	PŘEHLED HLAVNÍCH ZKRATEK	80

„Ekoznámka 2024“ – Absolutní vítěz

František N., ZŠ Svitavy, náměstí Míru 73

ÚVOD

Vážení obyvatelé města Svitavy a zájemci o problematiku životního prostředí v našem městě, dostává se Vám do rukou již dvacátý šestý souhrnný přehled o stavu životního prostředí v loňském roce a aktuální informace za rok 2023.

Obsah ročenky Svitavy - životní prostředí 2023 je tradičně členěn podle jednotlivých složek prostředí: ovzduší, voda, městská a příměstská krajina, odpady a zvířata kolem nás. Další údaje jsou obsaženy v tematicky různorodých dodatcích.

Kapitola ovzduší zahrnuje legislativní přehled v této oblasti, připojeny jsou i informace o meteorologické situaci.

Kapitola voda se zabývá popisem protipovodňových opatření, provozováním vodovodu a kanalizace i ceně vodného a stočného. Obsahuje rovněž zprávu o rybníku Rosnička a provozu krytého bazénu a koupaliště.

V kapitole městská a příměstská krajina jsou uvedeny informace o povolování kácení dřevin, veřejné zeleni, ochraně zemědělského půdního fondu, městských lesích, významných prvcích v krajině a památných stromech ve městě.

Kapitola odpady je věnována problematice odpadového hospodářství, činnosti státní správy a samosprávy.

V kapitole zvířata kolem nás je popsán systém péče o opuštěné psy ve městě a zajímavosti ze života ptáků ve městě i jeho okolí.

V kapitole dodatky je zařazena informace o působnosti odboru životního prostředí (OŽP), nezávislých ekologických organizacích se sídlem ve Svitavách a investicích do životního prostředí.

Závěr tvoří souhrnná zpráva o životním prostředí ve Svitavách v roce 2023.

Pro zpracování ročenky byly využity údaje z databáze OŽP, ale i řada dalších podkladů, poskytnutých různými institucemi. Věříme, že i letošní díl ročenky splní svůj cíl a přinese cenné informace.

„Ekoznámka 2024“ – Ničení ovzduší

Bibiana Š., ZŠ Svitavy, náměstí Míru 73

1 OVZDUŠÍ

1.1 OVZDUŠÍ – EMISE

1.1.1 KATEGORIE ZDROJŮ ZNEČIŠŤOVÁNÍ OVZDUŠÍ

V roce 2012 vešel v platnost nový zákon o ochraně ovzduší č. 201/2012 Sb., (dále jen „zákon o ochraně ovzduší“), který nahradil zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší. Zdroje jsou rozděleny na vyjmenované v příloze č. 2 zákona o ochraně ovzduší a zdroje nevyjmenované.

Hlavní změny nového zákona spočívají v přenesení kompetencí v oblasti zpoplatňování bývalých středních zdrojů na krajské úřady a zrušení oznamovací povinnosti pro bývalé malé zdroje znečišťování ovzduší.

Z výše uvedených důvodů již nejsou uvedeny údaje o emisích ze stacionárních zdrojů.

Tabulka 1.1 Přehled kategorií zdrojů znečišťování ovzduší

Druh zdroje znečišťování	Příslušný orgán ochrany ovzduší
Vyjmenované zdroje v příloze č. 2	ČIŽP Hradec Králové
Nevyjmenované zdroje v příloze č. 2	ČIŽP Hradec Králové ORP

Zdroj: OŽP MěÚ SY

1.1.2 PODMÍNKY PRO PROVOZ KOTLŮ V DOMÁCNOSTECH

K 31. 8. 2022 měl být ukončen provoz starších nevyhovujících kotlů na pevná paliva v domácnostech. Během roku 2022 byl termín změněn a posunut na konec srpna 2024. Cílem změny byla minimalizace finančních dopadů na domácnosti spojené s pandemií onemocnění COVID-19, cen energií a ruskou invazí na Ukrajinu.

Aby kotel nemusel splňovat podmínky platného zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, musí být provozován v rodinném domě, bytovém domě nebo stavbě pro rodinnou rekreaci. V opačném případě (např. v podnikatelské provozovně) je podle současného znění § 41 odst. 16 zákona o ochraně ovzduší provozovatel spalovacího stacionárního zdroje na pevná paliva o jmenovitém tepelném příkonu do 300 kW včetně, který slouží jako zdroj tepla pro teplovodní soustavu ústředního vytápění a který není navržen rovněž pro přímé vytápění místa instalace, povinen provozovat zdroj v souladu s požadavky uvedenými v § 17 odst. 1 písm. g) a příloze č. 11 zákona o ochraně ovzduší nejpozději do 10 let od nabytí účinnosti zákona o ochraně ovzduší. Jelikož zákon, jímž byla zavedena zmíněná povinnost, nabyl účinnosti dne 1. 9. 2012, bylo nutné předmětnou povinnost splnit nejpozději k 31. 8. 2022.

1.2 VYHODNOCENÍ METEOROLOGICKÝCH PRVKŮ ZA ROK 2023

Měření denní teploty a množství srážek na stanici Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského (ÚKZÚZ) v Hradci nad Svitavou se datuje už od roku 1945. Postupně přibývají k těmto veličinám další (maximální a minimální teploty, tlak vzduchu, teplota půdy, později délka slunečního svitu).

Veškerá měření se prováděla pouze ručně pomocí teploměrů a jednoduchých měřících zařízení až do ledna 1993, kdy byla zkušebně instalována automatická meteorologická

stanice MPS 1 pro sběr meteorologických dat. Jedná se o komplexní zpracování pomocí snímačů pro teplotu vzduchu (chybí snímač pro tlak vzduchu). Všechny údaje shromažďuje s pomocí radiového spojení tzv. koncentrátor dat, odtud se na pokyn přesouvají do počítače, kde jsou zpracovány. Nadále se využívají hodnoty zjištěné ručním měřením, které slouží k doplnění a porovnání s daty z MPS1.

Rok 2023 byl velmi teplý a srážkově normální.

Tabulka 1.2 Měsíční teploty a jejich hodnocení v roce 2023 na stanici ÚKZÚZ v Hradci nad Svitavou

Měsíc	Teplota průměr denní	Teplota max.	Teplota min. příz. v 5 cm	Přízemní mráz počet dní	Měsíční teplotní normál °C	Odchylka od norm. °C	Klasif. měsíce podle teploty*
Leden	2,0	11,2	-9,9	23	-2,5	4,5	VT
Únor	1,3	11,2	-14,1	23	-1,2	2,5	T
Březen	4,6	18,9	-9,6	18	2,7	1,9	T
Duben	6,3	20,3	-9,8	12	7,0	-0,7	N
Květen	12,7	26,9	-1,1	3	12,5	0,2	N
Červen	17,1	31,0	2,0	0	15,2	1,9	T
Červenec	19,5	34,0	6,1	0	17,0	2,5	VT
Srpen	18,8	32,7	4,9	0	16,8	2,0	T
Září	16,3	29,4	3,6	0	12,7	3,6	MT
Říjen	11,2	25,6	-5,3	3	7,7	3,5	VT
Listopad	4,1	15,2	-5,2	17	2,1	2,0	T
Prosinec	2,2	10,5	-10,9	21	-0,9	3,1	VT
Rok 2023	9,7	34,0	-14,1	120	7,4	2,3	VT

Zdroj: ÚKZÚZ Hradec nad Svitavou

*) Pozn.: Zkratky vysvětleny v tab. 1.3

V tabulkách 1.2 a 1.4 je uveden přehled meteorologických záznamů teploty a srážek v roce 2023 na stanici ÚKZÚZ v Hradci nad Svitavou. Základem meteorologického hodnocení jsou výsledné průměrné denní teploty (měřeno v 7, 14 a 21 hodin), maximální a přízemní minimální teploty (°C), počet přízemních mrazíků, suma srážek (mm), počet dní se srážkami do 5 mm a počet dní se srážkami nad 5 mm, vždy za jednotlivé dekády a souhrnně za celý měsíc. Průměrné denní teploty a srážky se porovnávají k úhrnu normálů. Podle odchylky je stanoveno teplotní (v rozmezí mimořádně teplý až mimořádně studený) a srážkové (v rozpětí mimořádně suchý až mimořádně vlhký) zhodnocení daného měsíce. Vychází se z tabulky klimatologické klasifikace měsíců podle odchylek od normálu (viz tabulka 1.3 a 1.5), kde je pro každou kategorii upřesněno rozpětí odchylky.

Tabulka 1.3 Klimatologické odchylky od normálu pro teplotu vzduchu

Klimatologická odchylka	Zkratka	Teplota vzduchu (°C) zimní pololetí 10. – 3. měs.	Teplota vzduchu (°C) letní pololetí 4. –9. měs.
Mimořádně teplý	MT	4,6 a více	3,1 a více
Velmi teplý	VT	3,1 - 4,5	2,1 - 3,0
Teplý	T	1,6 - 3,0	1,1 - 2,0
Normální	N	-1,5 - 1,5	-1,0 - 1,0
Studený	S	-3,0 - -1,6	-2,0 - -1,1
Velmi studený	VS	-4,5 - -3,1	-3,0 - -2,1
Mimořádně studený	MS	-4,6 a méně	-3,1 a méně

Zdroj: ÚKZÚZ Hradec nad Svitavou

Tabulka 1.4 Měsíční srážky a jejich hodnocení v roce 2023 na stanici ÚKZÚZ v Hradci nad Svitavou

Měsíc	Srážky součet mm	Počet dní se srážkami do 5 mm	Počet dní se srážkami nad 5 mm	Měsíční srážkový normál mm	Procenta srážkového normálu	Klasifikace měsíce podle srážek*
Leden	24,6	18	0	35	70	S
Únor	27,4	14	1	28	98	N
Březen	25,6	15	2	37	69	S
Duben	77,2	11	5	41	188	VV
Květen	39,5	6	2	63	63	S
Červen	36,1	6	3	80	45	VS
Červenec	41,2	14	2	79	52	S
Srpen	140,8	9	7	72	196	VV
Září	8,7	5	0	57	15	MS
Říjen	40,5	16	2	40	101	N
Listopad	80,6	17	3	42	192	VV
Prosinec	72,5	20	3	42	173	VV
Rok 2023	614,7	151	30	616	100	N

Zdroj: ÚKZÚZ Hradec nad Svitavou

*) Pozn.: Zkratky vysvětleny v tab. 1.5

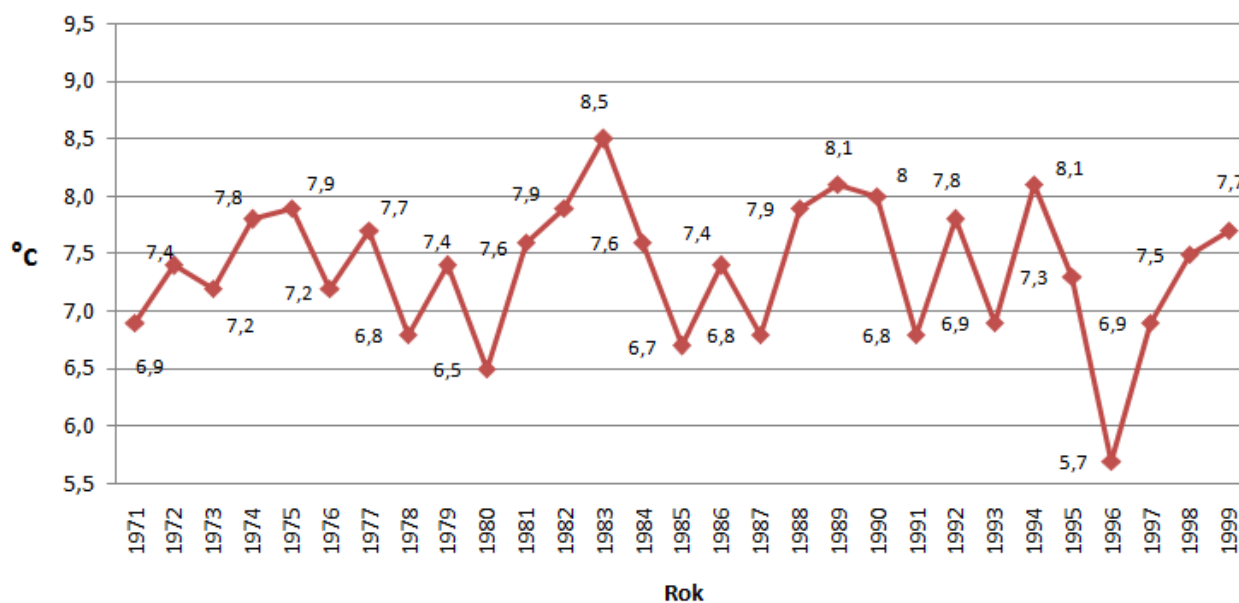
Tabulka 1.5 Klimatologické odchylky od normálu pro úhrn srážek

Klimatologická odchylka od normálu	Zkratka	Úhrn srážek (v % normálu)
Mimořádně suchý	MS	pod 25
Velmi suchý	VS	25 - 49
Suchý	S	50 - 74
Normální	N	75 - 125
Vlhký	V	126 - 150
Velmi vlhký	VV	151 - 200
Mimořádně vlhký	MV	nad 200

Zdroj: ÚKZÚZ Hradec nad Svitavou

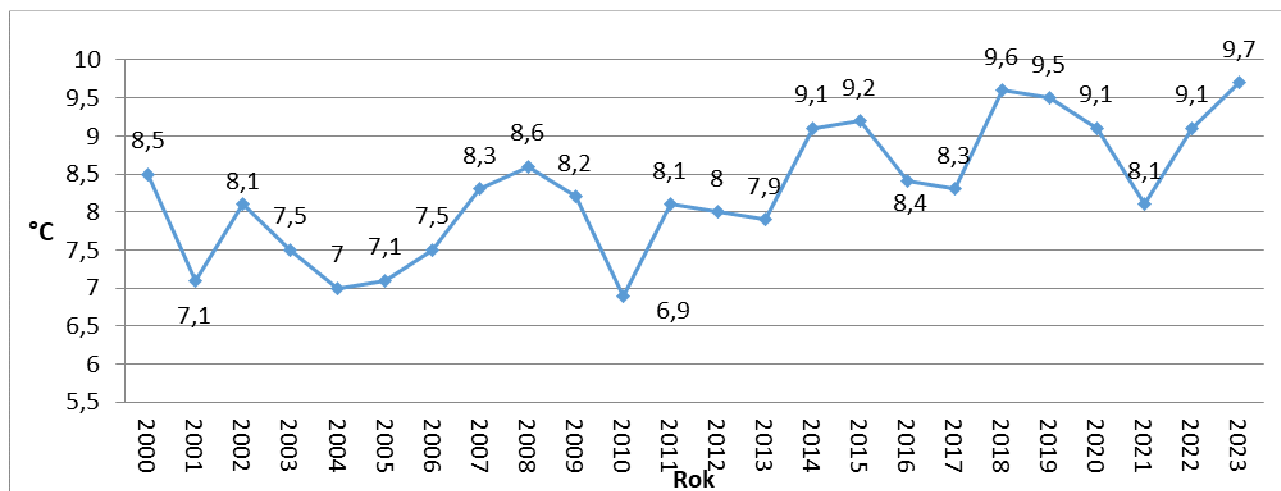
Na obrázku 1.1 a 1.2 je uvedena průměrná teplota za období 1971 – 2023, na obrázku 1.3 a 1.4 pak suma srážek za období 1971 – 2023.

Obrázek 1.1 Průměrná teplota za období 1971-1999 naměřená na stanici ÚKZÚZ v Hradci nad Svitavou

Zdroj: ÚKZÚZ Hradec nad Svitavou

Obrázek 1.2 Průměrná teplota za období 2000-2023 naměřená na stanici ÚKZÚZ v Hradci nad Svitavou

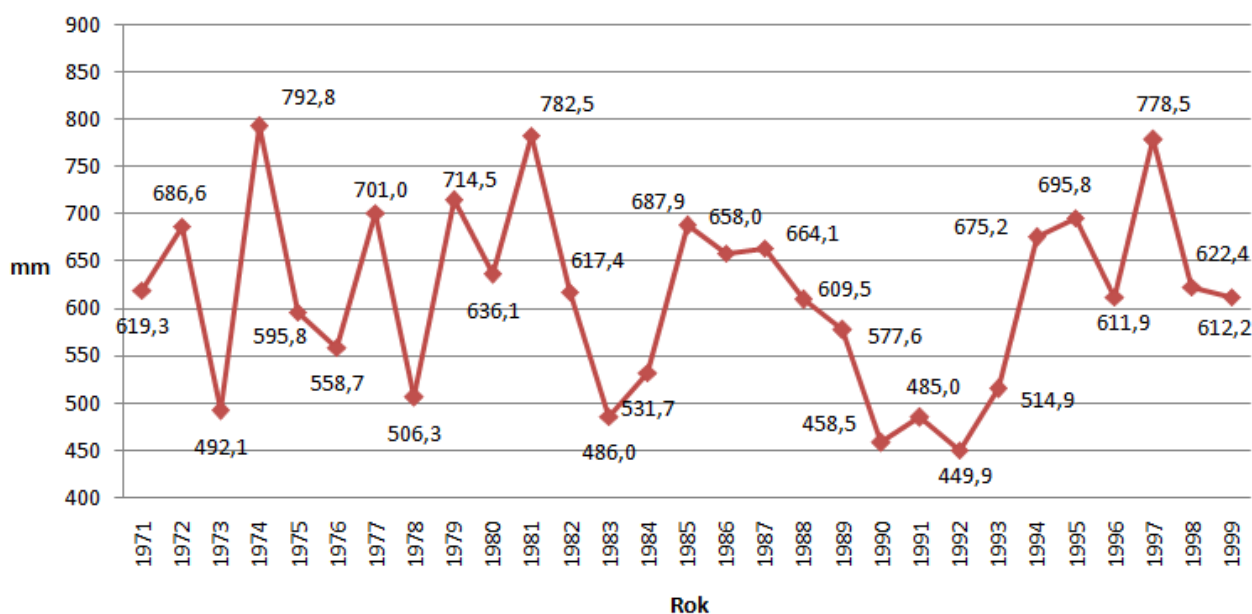

Zdroj: ÚKZÚZ Hradec nad Svitavou

Teplotní normál: +7,4 °C (+6,5 °C do roku 2003)

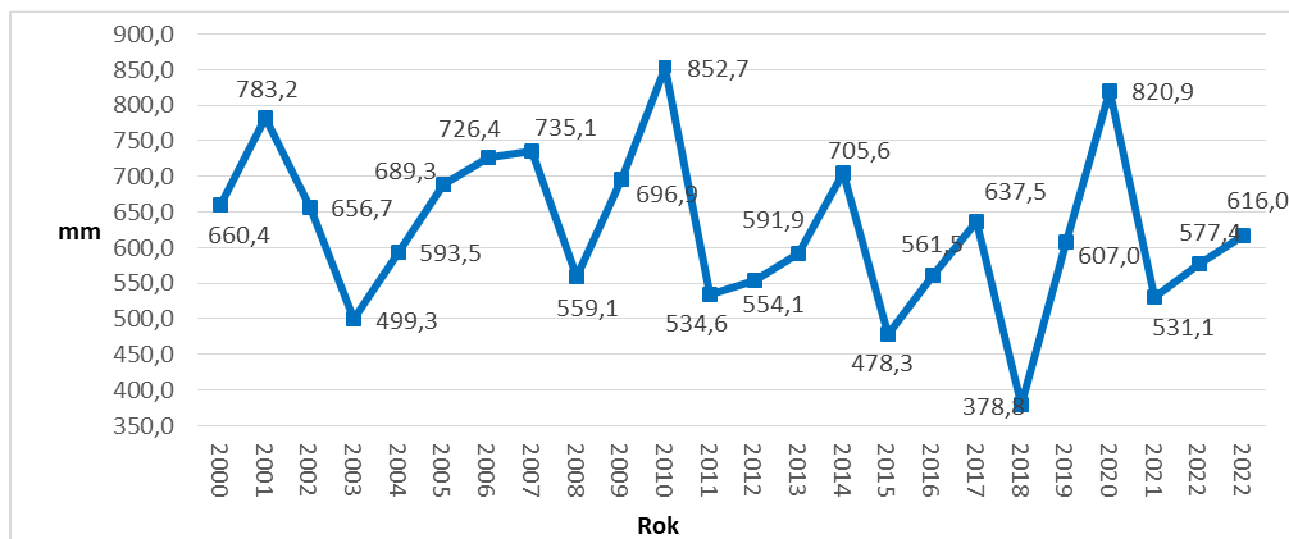
Průměrná roční teplota v roce 2023: +9,7 °C

Obrázek 1.3 Suma srážek za období 1971 – 1999 naměřená na stanici ÚKZÚZ v Hradci nad Svitavou

Zdroj: ÚKZÚZ Hradec nad Svitavou

Obrázek 1.4 Suma srážek za období 2000 – 2023 naměřená na stanici ÚKZÚZ v Hradci nad Svitavou

Zdroj: ÚKZÚZ Hradec nad Svitavou

Srážkový normál: 616 mm (624 mm do roku 2003)

Suma srážek v roce 2023: 616 mm

Společně s porovnáním průměrných denních teplot a srážek je sledována i klimatologická charakteristika daného roku. V tabulce 1.6 je uvedeno porovnání jednotlivých let za období 2009–2023. Hodnocení vychází z klimatologické charakteristiky. Charakteristika průměrné teploty a úhrnu srážek je dána odchylkou od ročních normálů.

Tabulka 1.6 Klimatologická charakteristika kalendářních roků v období 2009 – 2023

Rok	Průměrná teplota vzduchu		Úhrn srážek	
	Hodnota (°C)	Charakteristika	Hodnota (mm)	Charakteristika
2009	8,2	Normální	696,9	Vlhký
2010	6,9	Normální	852,7	Velmi vlhký
2011	8,1	Normální	534,6	Suchý
2012	8,1	Normální	554,1	Suchý
2013	7,9	Normální	591,9	Normální
2014	9,1	Teplý	705,6	Normální
2015	9,2	Teplý	478,3	Suchý
2016	8,4	Normální	561,5	Suchý
2017	8,3	Normální	637,5	Normální
2018	9,6	Velmi teplý	378,8	Velmi suchý
2019	9,5	Velmi teplý	607,0	Normální
2020	9,1	Teplý	820,9	Velmi vlhký
2021	8,1	Normální	531,1	Suchý
2022	9,1	Teplý	577,4	Normální
2023	9,7	Velmi teplý	616,0	Normální

Zdroj: ÚKZÚZ Hradec nad Svitavou

1.3 METEOSTANICE VE SVITAVÁCH

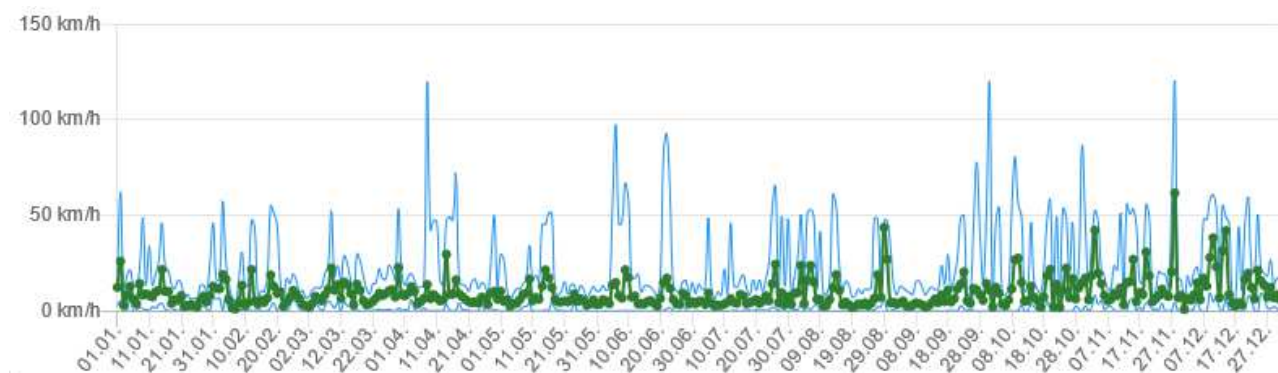
V roce 2022 byla ve městě instalována meteostanice, díky které je možné podrobně sledovat nejen aktuální počasí ve městě, ale také zjistit zajímavá data a vývoj v již uplynulé době.

Průměrná teplota ve Svitavách v roce 2023 byla 10 °C. Nejchladnějším dnem byl 7. únor, kdy průměrná teplota byla -6,51 °C a tento den bylo dosaženo i teplotního minima, a to -12,7 °C. Naopak nejtepleji bylo 22. srpna, kdy průměrná denní teplota byla 25,93 °C. V roce byla maximální naměřená teplota 34,1 °C, která byla dosažena 16. srpna.

Nejvíce srážek spadlo během měsíce srpna. Ale úplně tím nejdešivějším dnem byl 3. listopad, kdy v úhrnu spadlo 37,5 mm srážek.

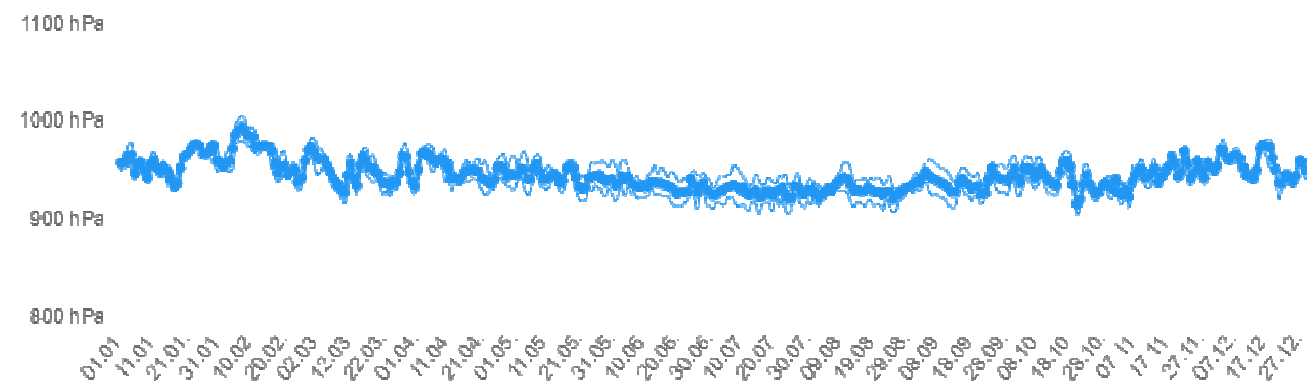
Nejvíce foukalo 28. listopadu, kdy byla naměřená rychlost severozápadního větru 61,7 km/h a v nárazech byla až 110,4 km/h. Nejčastější směr větru v daném roce však byl jižní (127 dní). Nejsilnější náraz větru byl zaznamenán 10. dubna, a to o rychlosti 122 km/h.

Obrázek 1.5 Rychlost větru

Tlak vzduchu se pohybovat v rozmezí od 916 hPa (minimum z 20.10.) do 995 hPa (maximální hodnota ze 7.2.). Průměrný tlak vzduchu byl 945,6 hPa.

Obrázek 1.5 Tlak vzduchu

Přístup k datům je možný přes internet na odkazu: <https://www.svitavy.cz/o-meste/aktualne/meteostanice-t-g-masaryka-535>.

Koncem roku 2022 k datům o počasí přibyla ještě data o kvalitě ovzduší ve městě. Jsou sledovány pevné částice o velikosti 1 µm až 10 µm.

Na webu jsou uvedeny také přihlašovací údaje do aplikace Agdata City, ve které je možné procházet statistiky za různá časová období.

„Ekoznámka 2024“ – Voda ve všech podobách

Tereza K., ZŠ Svitavy, náměstí Míru 73

2 VODA

2.1 PROTIPOVODŇOVÁ OPATŘENÍ

2.1.1 AKTUÁLNÍ STAV REALIZACE PROTIPOVODŇOVÝCH OPATŘENÍ VE SVITAVÁCH

Přes provedená protipovodňová opatření nelze ve Svitavách zajistit úplnou a komplexní ochranu před účinky extrémních srážek, dlouhotrvajících srážek a jarního tání sněhu. S ohledem na skutečnost, že se naše město nachází v horní části povodí, nelze s dostatečnou rezervou reagovat na vznik nepříznivých povětrnostních stavů. Velmi se osvědčila opatření na zachycení vody v krajině, kdy je ve zbudovaných suchých retenčních nádržích zachycována voda, která by jinak způsobila rozlití vodních toků ve městě i v obcích níže po toku řeky Svitavy.

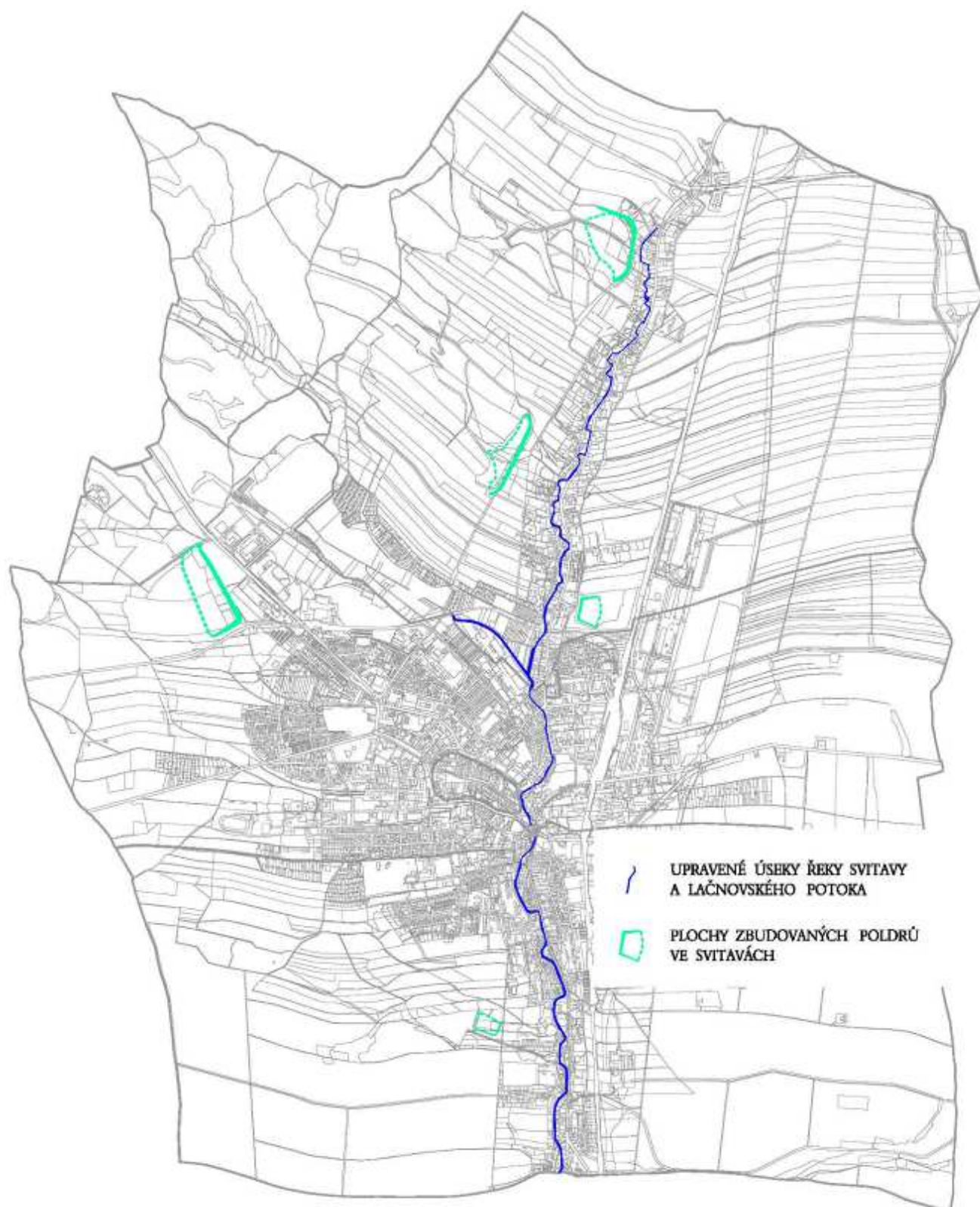
Za tímto účelem jsou vytipovány vhodné plochy pro zbudování suchých retenčních nádrží v bezprostředním okolí města. Konkrétně se jedná o rozsáhlé území východní části města, nad budovaným silničním obchvatem a dále na Pivovarském potoce.

Nejvýznamnějším počinem pro další zvýšení protipovodňové ochrany města, ale i níže položených obcí na toku řeky Svitavy, je dohodnutá spolupráce se Státním pozemkovým úřadem ČR ohledně společné přípravy na zbudování suchých retenčních nádrží ve východní části města, jako navazující opatření k zachycení povrchových vod nad budoucím silničním obchvatem města.

Právě díky spolupráci města Svitavy s ostatními subjekty, kterými jsou Povodí Moravy, s.p., Státní fond životního prostředí ČR, Pardubický kraj, Státní pozemkový úřad ČR, či již zaniklá Zemědělská a vodohospodářská správa s.p., se podařilo ve městě od roku 1999 do protipovodňových opatření společně investovat částku dosahující 200 mil. Kč.

Na obrázku 2.1 jsou uvedeny upravené úseky řeky Svitavy a Lačnovského potoka a plochy zbudovaných suchých poldrů.

Obrázek 2.1 Upravené úseky řeky Svitavy a Lačnovského potoka a plochy zbudovaných suchých poldrů ve Svitavách

Vypracoval: Odbor výstavby MěÚ Svitavy, Úřad územního plánování

2.1.2 POVODŇOVÁ SITUACE V ZÁŘÍ 2024

Od roku 1997, kdy se řeka Svitava vylila z břehů a zasáhla významnou část našeho města, se začalo pracovat na soustavě protipovodňových opatření, která by město v případě potřeby ochránila nebo alespoň zmírnila případné škody. Postupně tak došlo k rekonstrukci hráze a vypouštěcího zařízení na rybníku Rosnička, úpravě koryt Lačnovského potoka a řeky Svitavy, včetně zkapacitnění lávek a vybraných mostů a výstavba ochranných zídek pro zamezení rozlivu vod. Zcela zásadní je pak zbudování celkem pěti suchých nádrží v okolí města, které slouží na zachycení povrchových vod z přívalových srážek i vod z jarního tání sněhu. V září jsme se na vlastní oči přesvědčili, že se tato několikaletá práce opět vyplatila.

Třetí zářijový víkend proběhl na území celé republiky ve znamení vydatných srážek, které na řadě míst způsobily ničivé záplavy. Ve Svitavách jsme se na základě výstrah Českého hydrometeorologického ústavu na příchod velké vody začali připravovat již ve čtvrtek 12.9., kdy zástupci města, technických služeb a hasičů objížděli město a vytipovávali kritická místa. Nařízeny byly také prohlídky funkčnosti kanalizačního systému, vpustí či připravenosti techniky a materiálu určených pro protipovodňové zabezpečení. Ještě před nejvydatnějšími dešti provedlo Povodí Moravy kontrolu toků a suchých poldrů a Rybářství Litomyšl začalo preventivně upouštět rybníky v celém ORP Svitavy. SPORTES společně se členy Jednotky sboru dobrovolných hasičů nainstalovali protipovodňové zábrany a umísťovali protipovodňové pytle na problematiska místa ve městě. Významná byla i nyní pomoc soukromých firem, které zajišťovaly návoz písku, plnění pytlů a rozvoz těchto pytlů pro protipovodňovou ochranu na vybraná místa ve městě. Pro občany také připravili několik palet pytlů s pískem, které si mohli odvést domů pro vlastní využití.

Se stoupající hladinou Svitavy se také stupňovala komunikace ohledně aktuální situace a možných řešení. Stejně tak probíhal intenzivnější monitoring řeky, poldrů a rybníků. Ačkoliv od 12. do 15. září napršelo 189 mm, což je přibližně jedna třetina ročního úhrnu srážek, kromě několika vniknutí podzemní vody do sklepů a pár zatopeným zahradám poblíž rybníka nedošlo ve Svitavách k žádným větším škodám na majetku a je vidět, že zavedená protipovodňová opatření zafungovala.

2.2 PITNÁ VODA

2.2.1 ZPRÁVA O PROVOZU SKUPINOVÉHO VODOVODU SVITAVY ZA ROK 2023

Skupinový vodovod Svitavy od 01.01.2010 provozuje Vodárenská Svitavy s.r.o. na základě Smlouvy o provozu vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu a dle schváleného provozního řádu. Aktualizované údaje o majetkové a provozní evidenci byly do konce měsíce února 2022 předány na odbor životního prostředí MÚ Svitavy. Zásobování vodou města Svitavy a obcí Koclířov, Hřebeč, Kamenná Horka, Vendolí, Ostrý Kámen, Karle, Javorník zůstalo beze změny. Na základě uzavřené smlouvy na vodu předanou pro obec Kukle bylo fakturováno 3049 m³, obec Hradec nad Svitavou v roce 2022 žádnou vodu neodebrala. V roce 2022 bylo ze zdrojů v prameništích Olomoucká a Čtyřicet Lánů čerpáno povolené množství vody převážně ze spodního turonu, které bylo nutno doplnit částečně vodou ze středního turonu. Čerpané množství a obsah dusičnanů z jednotlivých lokalit jsou uvedeny v následující tabulce. (Povolené

množství odběru podzemní vody za rok je v tabulce uvedeno dle platného vodoprávního rozhodnutí pro celá prameniště Olomoucká a Lány).

Tabulka 2.1 Informace o množství a kvalitě využití zdrojů pitné vody pro zásobování obcí Skupinového vodovodu Svitavy v roce 2023

Prameniště – lokalita (zdroj)	Vydatnost (l/s)	Povolený odběr (l/s ; m³/rok)	Výroba za rok 2023 (m³/rok)	Průměr NO₃ za rok 2023 (mg/l)
Čtyřicet Lánů (SV1-2)	60	60/112.368	145	47,85
Čtyřicet Lánů (SV3, SV4)	12	25/787.632	571.485	35,23
Olomoucká (S1-3)	65	65/476.636	23.019	45,82
Olomoucká (S4,S5)	28	15/473.364	468.958	2,55

Zdroj: Vodárenská Svitavy s.r.o.

Kontrola kvality vody byla zajišťována rozbory dle „Programu kontroly jakosti pitných vod na rok 2023“ na základě požadavků platných zákonů a vyhlášek. Odběry vzorků prováděla na základě smlouvy Orlická Laboratoř s.r.o. Hygienické zabezpečení pitné vody chlorem bylo zajišťováno průběžně automatickým dávkováním v závislosti na čerpaném množství. Údaje o kvalitě pitné vody jsou uvedeny v tabulce 2.2.

Tabulka 2.2 Kvalita pitné vody ve veřejném vodovodu ve Svitavách v roce 2023

Ukazatel	Jednotka	Limit	Průměr	Max.	Min.	Počet stanov.
enterokoky	KTJ/100ml	max. 0	0,81	28	0	63
<i>Escherichia coli</i>	KTJ/100ml	max. 0	0	0	0	87
koliformní bakterie	KTJ/100ml	max. 0	0,17	11	0	65
abioseston	%	max. 10	1,13	3	<1,00	22
mikroskop. obraz: počet org.	jedinci/ml	max. 50	0	0	0	22
mikroskop. obraz: živé org.	jedinci/ml	max. 0	0	0	0	0
kultivovatelné organismy při 22 °C	KTJ/ml	max. 200	34,01	289	0	67
kultivovatelné organismy při 36 °C	KTJ/ml	max. 20	6,49	202	0	67
1,2-dichlorethan	µg/l	max. 3	0,3	<0,3	<0,3	5
amonné ionty	mg/l	max. 0,50	0,072	0,49	<0,05	51
antimon	µg/l	max. 5,0	0,8	<0,8	<0,8	5
arsen	µg/l	max. 10	1	<1	<1	10
barva	mg/l Pt	max. 20	5	5	<5	54
benzen	µg/l	max. 1,0	0,1	<0,1	<0,1	5
benzo(a)pyren	µg/l	max. 0,01	0,002	<0,002	<0,002	5
bór	mg/l	max. 1,0	0,02	<0,02	<0,02	10

bromičnany	µg/l	max. 10	2,5	<2,5	<2,5	5
TOC	mg/l	max. 5,0	1,08	1,86	<1,00	51
dusičnany	mg/l	max. 50	17,37	49,9	1	51
dusitany	mg/l	max. 0,50	0,02	0,02	<0,02	33
dusičnany+dusitany		max. 1	1,29	0,38	0,14	5
fluoridy	mg/l	max. 1,5	0,10	<0,10	<0,10	10
hliník	mg/l	max. 0,20	0,02	0,08	<0,02	24
hořčík	mg/l	20 - 30	6,23	9,42	2,28	27
chlor volný	mg/l	max. 0,30	0,55	0,30	0,03	67
chlorethen	µg/l	max. 0,50	0,5	<0,5	<0,5	5
chloridy	mg/l	max. 100	13,79	35,6	2,6	27
chrom celkový	µg/l	max. 50	1	<1	<1	10
chuť	stupeň	max. 2	0	0	0	34
kadmium	µg/l	max. 5,0	0,5	<0,5	<0,5	10
konduktivita	mS/m	max. 125	46,55	60	42,4	51
kyanidy celkové	mg/l	max. 0,05	0,003	<0,003	<0,003	10
mangan	mg/l	Max. 0,05	0,010	0,026	<0,01	27
měď	µg/l	max. 1000	5,81	54	<10	11
nikl	µg/l	max. 20	1	1	<1	10
olovo	µg/l	max. 25	1	1	<1	10
pach	stupeň	max. 2	0	0	0	56
atrazin	µg/l	max. 0,10	0,010	0,011	<0,010	13
desethylatrazin	µg/l	max. 0,10	0,013	0,018	<0,010	13
chlorpyrifos	µg/l	max. 0,10	0,010	<0,010	<0,010	7
chlortoluron	µg/l	max. 0,10	0,010	<0,010	<0,010	7
isoproturon	µg/l	max. 0,10	0,010	<0,010	<0,010	7
2,4-D	µg/l	max. 0,10	0,010	<0,010	<0,010	0
MCPA	µg/l	max. 0,10	0,010	<0,010	<0,010	7
MCPB	µg/l	max. 0,10	0	0	0	0
pesticidní látky celkem	µg/l	max. 0,50	0,008	0,029	0	7
pH		6,5 - 9,5	8,14	7,93	7,35	57
benzo(b)fluoranthén	µg/l		0,002	<0,002	<0,002	10
benzo(k)fluoranthén	µg/l		0,002	<0,002	<0,002	10
benzo(g,h,i)perylene	µg/l		0,002	<0,002	<0,002	10
indeno(1,2,3-cd)pyren	µg/l		0,002	<0,002	<0,002	10
PAUsuma	µg/l	max. 0,10	0	0	0	9

rtuť	µg/l	max. 1,0	0,2	<0,2	<0,2	9
selen	µg/l	max. 10	1,3	2	<1	10
sírany	mg/l	max. 250	36,09	46,9	27,2	27
sodík	mg/l	max. 200	1,56	1,8	1,3	5
tetrachloreten	µg/l	max. 10	1	<1	<1	5
trichlorethen	µg/l	max. 10	1	<1	<1	5
TCE+PCE	µg/l	max. 10	0	0	0	5
chloroform	µg/l	max. 30	1	<1	<1	5
bromoform	µg/l		1	<1	<1	5
dibromchlormethan	µg/l		1	1	<1	5
bromdichlormethan	µg/l		1	1	<1	5
trihalomethany	µg/l	max. 100	1,42	4,7	0	5
vápník	mg/l	40 - 80	93,81	120	79,8	27
vápník + hořčík	mmol/l	2,0 - 3,5	2,59	3,10	2,32	27
zákal	ZF(n)	max. 5	1,09	10,1	<1,0	61
železo	mg/l	max. 0,20	0,06	0,42	<0,02	61
objemová aktivita radonu	Bq/l	max. 300	6,28	7,3	<6,0	5
celková objemová aktivita alfa	Bq/l		0,05	0,053	<0,05	5
celková objemová aktivita beta	Bq/l		0,056	0,060	<0,05	5
teplota	°C		8,17	20,2	4,7	89

Zdroj: Vodárenská Svitavy s.r.o.

Vodárenská Svitavy s.r.o. provádí fakturaci vodného dle harmonogramu s čtvrtletní a pololetní fakturací u odběratelů bez záloh a roční se zálohami z toho důvodu, že není uzavřen celoroční cyklus fakturace u všech odběřů, proto jsou k ročnímu přehledu o fakturaci dopočítány dohadné m³. V roce 2023 bylo u odběratelů zásobovaných skupinovým vodovodem i s vodou předanou obcím Hradec nad Svitavou a Kukle vyfakturováno se zápočtem dohadných položek 865.838 m³. Poměr ztrát v síti oproti roku 2022 poklesl o 1,16%. Celkový přehled je uveden v tabulce 2.3.

Tabulka 2.3 Výroba vody, fakturace, vlastní spotřeba a ztráty v jednotlivých obcích za rok 2023

SVS 2023	Výroba (m³)	Fakturace (m³)	VI. spotř. (m³)	Ztráty (m³)	Ztráty celkem (%)	Ztráty v síti (%)
Svitavy	887.307	730.964	21.297	156.343	17,62	15,22
Vendolí	68.658	51.830	2.627	16.827	24,51	20,68
O. Kámen, Karle	22.502	17.641	513	4.861	21,60	19,32
Javorník	20.849	16.478	398	4.371	20,97	19,06
Koclířov, Hřebeč	40.134	29.761	1.050	10.373	25,85	23,23
Kamenná Horka	21.251	16.258	565	4.993	23,50	20,84
Hradec n. Sv.	76	76				
Kukle	2.830	2.830				
Celkem	1.063.607	865.838	26.450	197.769	18,59	16,11

Zdroj: Vodárenská Svítavy s.r.o.

Tabulka 2.4 Výroba, fakturace a ztráty za roky 2006-2023

Rok	Výroba (m³)	Fakturace (m³)	Ztráty (m³)	VI. spotř. (m³)	Ztráty celkem (%)	Ztráty v síti (%)
2006	1.370.120	1.018.824	351.296	13.900	25,64	24,63
2007	1.382.996	1.023.759	359.237	15.750	25,98	24,84
2008	1.313.809	993.493	320.316	28.300	24,38	22,23
2009	1.337.724	1.099.160	238.564	23.859	17,83	16,05
2010	1.219.687	1.002.551	217.136	21.954	17,80	16,00
2011	1.260.952	944.857	316.095	23.566	25,06	23,2
2012	1.231.598	968.020	263.938	19.465	21,43	19,85
2013	1.170.065	922.474	247.591	13.765	21,16	19,98
2014	1.181.752	905.366	251.751	24.635	23,39	21,30
2015	1.176.730	907.322	269.408	25.316	22,89	20,74
2016	1.138.482	894.635	243.847	23.888	21,42	19,32
2017	1.152.864	912.672	240.192	23.057	20,83	18,83
2018	1.187.930	941.142	246.788	24.947	20,77	18,67
2019	1.118.960	892.660	226.300	23.442	20,22	18,13
2020	1.123.956	900.735	223.221	25.214	19,86	17,62
2021	1.115.438	897.224	218.214	22.580	19,56	17,54
2022	1.078.555	868.191	210.364	24.081	19,50	17,27
2023	1.063.607	865.838	197.769	26.450	18,59	16,11

Zdroj: Vodárenská Svítavy s.r.o.

Přehled odstraněných poruch na skupinovém vodovodu Svítavy v členění po obcích v roce 2023 je uveden v tabulce 2.5

Tabulka 2.5 Poruchy na SVS odstraněné v roce 2023

Obec	Poruchy			
	Hlavní řady		Vodovodní přípojky	Armatury
	Lomy	Hrdla		
Svitavy	11	1	13	5
Koclířov	3	0	2	0
Kamenná Horka	0	0	1	0
Hřebeč	3	0	0	0
Javorník	0	0	1	0
Vendolí	1	0	2	0
Ostrý Kámen	1	0	0	0
Karle	1	0	0	0
Celkem	20	1	19	5

Zdroj: Vodárenská Svítavy s.r.o.

Údržba na objektech a vodovodních řadech probíhala dle schváleného provozního řádu. Z oprav financovaných vlastníky vodovodu byla provedena rekonstrukce části vodovodních řadů na ulicích Lidická (1. etapa), Máchova alej a Lázeňská. Z provozních nákladů byla provedena oprava části řadů v křižovatce Edvarda Beneše – Pavlovova a Edvarda Beneše – Kapitána Nálepky ve Svitavách. V obci Vendolí byla provedena rekonstrukce řadu z vodojemu „B“ a v dolní části obce bylo upraveno tlakové pásmo. V rámci obchvatu silnice I/43 byla dokončena rekonstrukce přivaděče DN 600 mm z vodojemu Lány. Z investiční výstavby byla provedena výstavba vodovodu na ulici Lipová ve Svitavách a vodovodní řad U Březinky v obci Javorník. Byly provedeny výměny a opravy sekčních šoupátek a hydrantů na vodovodní síti.

2.3 ODPADNÍ VODA

2.3.1 ZPRÁVA O PROVOZU MĚSTSKÉ KANALIZACE

Kanalizace byla v roce 2023 provozována v souladu s provozním řádem kanalizace a kanalizačním řádem města Svítavy.

O stavu kanalizace je majitel provozovatelem průběžně informován. Pravidelně jsou prováděny kamerové prohlídky. Protokoly z těchto prohlídek, včetně vyhodnocení stavu kanalizace, jsou archivovány na ČOV Svítavy. Považujeme za nutné zdůraznit, že pravidelné kamerové prohlídky přispívají nejen k zachycení aktuálního stavu potrubí, ale v praxi znamenají i prevenci proti případným haváriím na kanalizační síti.

V měsíci listopadu 2018 byla v rámci pravidelných kontrol na síti kanalizace města Svítavy provedena kamerová prohlídka části kanalizačního přivaděče za účelem zjištění jeho technického stavu.

Jedná se o stoku složenou z betonových trub o profilu DN 800 mm v celkové délce 1.905,10 m. Potrubí v monitorovaném úseku vykazuje již začínající korozi materiálu, vážným problémem je však především vrůst kořenů netěsnými spoji do profilu kanalizace. V některých místech je to i 80% průtočného profilu. Kořeny s tukem a vlákny tvoří překážku v průtoku, která při dešťových průtocích může za určitých podmínek způsobovat i vyplavování části odpadních vod dešťovými oddělovači do přilehlé vodoteče, případně i zatopení napojených nemovitostí.

Podrobnosti jsou uvedeny v samostatné zprávě a byly předány majiteli.

Na sanaci potrubí vložkováním v roce 2019 o délce 230 metrů (I. etapa) navázala v roce 2020

II. etapa o délce 253 metrů. V roce 2021 bylo vyvložkováno 274 m, v roce 2022 59,1 m a v roce 2023 330,9 m.

V průběhu roku byla prováděna běžná údržba, tj. kontrola, čištění a drobné opravy kanalizace v souladu s provozním řádem kanalizace. Průběžně bylo zajišťováno čištění a údržba tlakovými vozy dodavatelských firem a čistící technikou provozovatele, Vodárenská Svitavy s.r.o.

Počet hlášených poruch na kanalizačních přípojkách za rok 2023 ve Svitavách je 145. Celkový počet poruch /zásahů/ na veřejné kanalizaci 31. Všechny poruchy byly včas odstraněny, nedošlo ke škodám na majetku.

Jako každoročně byla provedena pravidelná deratizace kanalizační sítě.

Za přispění finančních prostředků z nájemného byla v roce 2023 provedena rekonstrukce již výše zmíněné části přivaděče, 137,3 m kanalizace v ul. Na Barikádách, v ul. Máchova alej byla provedena sanace potrubí vložkováním v délce 58,1 m. Dále bylo vybudováno 65,1 m splaškové kanalizace v ul. Máchova alej.

Tabulka 2.6 Požadavky na opravy z nájemného – havarijní stavy kanalizace

Název ulice	Profil DN	Délka (m)	Materiál	Poznámka
Dobrovského	400	124	beton	havarijní stav
Slovenská	400	28	beton	havarijní stav
Slovenská	300	218	beton	havarijní stav
Slovenská	250	159	beton	havarijní stav
Antonína Slavíčka	300	195	beton	havarijní stav
Antonína Slavíčka	250	146	beton	havarijní stav
náměstí Míru	400	245	beton	havarijní stav
náměstí Míru	600	35	beton	havarijní stav
U Stadionu	400	197	beton	havarijní stav
U Stadionu	500	176	beton	havarijní stav
Neumanova	300	58	beton	havarijní stav
Marie Kudeřikové-Kijevská	300	165	zděná	havarijní stav
Přivaděč na ČOV – od ul. Údolní	800	758,1	beton	místy havarijní stav

2.3.2 ZPRÁVA O PROVOZU MĚSTSKÉ ČISTÍRNY ODPADNÍCH VOD

Provoz ČOV byl v roce 2023 zabezpečován v souladu s:

- Provozním řádem pro trvalý provoz ČOV
- Podmínkami stavebního povolení k vypouštění odpadních vod pro období trvalého provozu, vydaného OŽPZ KÚ Pardubického kraje.

Dne 26.9.2016 bylo KrÚ vydáno nové povolení k vypouštění č.j. KrÚ 66452/2016 s omezenou platností do 31.12.2021.

Město Svitavy, zastoupené provozní společností Vodárenská Svitavy s.r.o., podalo dne 14.2.2019 žádost ke Krajskému úřadu Pardubického kraje o vydání povolení

k nakládání s vodami, vypouštění městských odpadních vod z odlehčení ČOV Svitavy na odtoku z dešťové zdrže.

Dne 17.4.2019 bylo toto nové povolení vydáno pod č.j. KrÚ 27870/2019, s omezenou platností do 31.12.2021.

Z důvodu legislativních změn byl KrÚ Pardubického kraje požádán provozovatelem o zrušení povolení k nakládání s vodami - vypouštění mechanicky předčištěných odpadních vod z odlehčení. Žádosti bylo vyhověno a jeho platnost zanikla k datu 31.12.2021.

Dne 12.11.2021 bylo provozovatelem požádáno na KrÚ Pardubického kraje o nové povolení k nakládání s vodami - vypouštění odpadních vod do vod povrchových z městské ČOV a vydané povolení nabylo účinnosti od 1.1.2022 do 31.12.2026.

Vývoj kvality přiváděného a vypouštěného znečištění v letech 2014 - 2023

Pro srovnání kvality přiváděného a vypouštěného znečištění v delším časovém úseku uvádíme průměrné roční hodnoty zjištěné v letech 2014 – 2023. V roce 2015 je výsledná kvalita na odtoku ovlivněna zkušebním provozem ČOV v období 01/2015-06/2015.

Tabulka 2.7 Vývoj kvality přiváděného a vypouštěného znečištění v letech 2014 - 2023

Přítok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
BSK₅	239,5	296,8	223,8	298,5	356,2	341,7	310,0	274,4	316,9	309,2
CHSK_{Cr}	617,2	859,4	685,1	774,1	948,2	882,9	859,2	708,0	855,0	723,2
NL	263,7	375	290,7	328,3	373,9	352,2	351,9	292,2	464,3	331,5
N-NH₄	37,4	39	35,3	37,5	44,5	40,8	40,8	43,8	44,9	49,7
N_{anorg.}	36,2	37,5	38,9	39,8	46,9	38,9	37,9	42,0	46,2	49,1
P_c	7,6	9	9,2	10,9	9,9	8,7	7,7	7,4	8,2	7,9
Odtok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
BSK₅	2,4	2,7	5,1	4,0	2,9	6,3	5,8	4,0	3,2	3,3
CHSK_{Cr}	23,5	26,5	32,6	25,8	25	33,3	30	30	26	27
NL	6,4	6,2	7,6	7,4	5	4,8	5	6	6	5
N-NH₄	2,1	2,3	2,4	5,6	2,7	7,4	2,8	1,5	0,7	0,98
N_{anorg.}	9,4	11,7	8,8	10,7	9,6	11,9	11,0	11,0	10,4	10,8
P_c	1	0,9	0,6	0,5	0,4	0,5	0,56	0,71	0,61	0,52

Uvedené hodnoty jsou v mg/l.

Kalové hospodářství

Údaje o produkci kalu na ČOV Svitavy za rok 2023 jsou uvedeny v tabulce 2.8.

Tabulka 2.8 Produkce kalu v roce 2023

Surový kal + přebytečný	11.977	m ³ /rok ; 32,8 m ³ /den
Odvodněný kal	924	t (cca 23 % sušiny)

Zdroj: Vodárenská Svitavy s.r.o.

V roce 2023 byly veškeré produkováné odvodněné kaly předávány smluvním odběratelům SYLAN, s.r.o. Hradec nad Svitavou 291 – 572 t a Kamil Pavliš, Hradec nad Svitavou 83 – 352 t.

Nakládání s dalšími odpady

Produkované odpady

- odpad z lapáku písku 69 t/rok likvidace skládkováním
- shrabky z česlí 48,2 t/rok likvidace skládkováním

Příjem odpadních vod ze septiků a jímek, voda předaná

V roce 2023 bylo na ČOV přijato 2.677 m³ odpadních vod z bezodtokových jímek a septiků.

Příjem a čištění předmětných odpadních vod byly prováděny v souladu s interním předpisem provozovatele, který je schválen majitelem

Závěr

V návaznosti na výše uvedené skutečnosti je možné specifikovat opatření, jejichž realizace je v roce 2023 prioritní jak z hlediska požadavků legislativy, tak i s ohledem na řádný a efektivní provoz ČOV a kanalizace:

- realizace opatření na kanalizační síti v souladu s plánem rekonstrukcí a oprav městské kanalizace
- plnění koncentračních limitů daných povolením pro vypouštění v trvalém provozu ČOV.

2.4 CENA VODY VE SVITAVÁCH V ROCE 2024

Cena vodného a stočného pro rok 2024 byla vlastníky infrastrukturního majetku, kterými jsou město Svitavy a dobrovolný svazek obcí Skupinový vodovod Svitavy, stanovena na částku ve výši 104,25 Kč/m³ vč. DPH.

Ve srovnání s cenou vodného a stočného v ostatních městech České republiky je cena ve Svitavách ve spodní hranici cenového pásma. Samotná výše ceny však není zcela vypovídající o toku finančních prostředků do provozu, údržby, obnovy a rozvoji infrastrukturního majetku vodovodu a kanalizace. Jediným důvodem navýšení ceny vodného je tedy pouze navýšení DPH z 10% na 12%.

Celková cena se skládá z ceny vodného, které činí 50,05 Kč/m³ s DPH a stočného, tj. vody odvedené k čištění, které činí 54,20 Kč/m³ s DPH. Ceny pro vodné jsou platné i pro obce zásobované v rámci Skupinového vodovodu Svitavy (Javorník, Kamenná Horka, Karle, Koclířov a Vendolí).

Platná cena vodného a stočného pro rok 2024 je uvedena v tabulce 2.9.

Tabulka 2.9 Platná cena vodného a stočného pro rok 2024

Cena	Cena v Kč/m ³		
	vodné	stočné	celkem
bez DPH	44,69	48,39	93,08
s DPH	50,05	54,20	104,25

Zdroj: Vodárenská Svitavy s.r.o.

2.5 RYBNÍK ROSNIČKA

V roce 2019 byl zahájen proces realizace přírodě blízkých opatření pro zlepšení kvality vody na rybníku Rosnička, kdy se učíme využívat celého komplexu opatření, zahrnujících především podporu mokřadních a vodních rostlin, jakož i jejich sklizeň, změnu rybí obsádky, aplikaci probiotických bakterií, provzdušňování vody a omezení vnosu živin.

Mokřadní a vodní rostliny jsou důležitou součástí stabilizace kyslíkového a živinového režimu této vodní nádrže. Zároveň je však nutné zde vodní rostliny pravidelně odstraňovat a regulovat jejich biomasu tak, aby byla společenstva rostlin stále metabolicky a růstově aktivní, což umožní, aby spotřebovávaly živiny a produkovaly kyslík do vody, ale zároveň aby rostliny ve vodě neumíraly a nehromadily se u dna, což by mělo za následek uvolnění živin a spotřebovávání kyslíku. Za tímto účelem byla plocha rybníka rozdělena do zón, ze kterých jsou vodní rostliny odstraňovány v návaznosti na využití jednotlivých částí ze strany plavců, rekreantů či rybářů a rovněž i v návaznosti na vývoj kvality vody. Se zástupci místní organizace Českého svazu rybářů bylo odsouhlaseno složení rybí obsádky. Způsob zarybnění je konzultován s pracovníky Ústavu biologie obratlovců Akademie věd ČR.

V loňském roce byly zahájeny přípravné práce na odbahnění rybníka Rosnička ve Svitavách. Pro celý soubor prací, spojených s odbahněním rybníka, byl přijat souhrnný název celé akce, kterým je „Komplexní revitalizace rybníka Rosnička ve Svitavách“.

V závěru roku 2023 bylo zajištěno vydání pravomocného stavebního povolení na vodohospodářskou část, jejímž hlavním předmětem je odtěžení téměř 60.000 m³ sedimentu, včetně rekonstrukce vypouštěcího zařízení a nátoky do rybníka, výstavby loviště a kádiště a sanace průsaků hráze. Rovněž bylo zajištěno územní rozhodnutí na doprovodné aktivity, kterými jsou úprava vstupního prostoru u pláže, instalace informačních tabulí a laviček i drobné sadové úpravy.

V měsíci květnu 2024 obdrželo město Svitavy akceptaci ze Státního fondu Životního prostředí (dále jen „SFŽP“) na spolufinancování této akce z Národního programu Životní prostředí formou dotace ve výši 38.295.529,32 Kč.

V měsíci květnu 2024 bylo zároveň dokončeno zpracování projektové dokumentace pro zadání veřejné zakázky. Po konzultaci se SFŽP bylo rozhodnuto, že bude soutěž rozdělena zvlášť na část vodohospodářskou (odbahnění) a části na úpravy vstupního prostoru.

Termín realizace díla je stanoven od 1.11.2024 do 30.1.2026 pro vodohospodářskou část a od 1.2.2026 do 12.6.2026 na terénní a sadové úpravy vstupního prostoru, včetně instalace mobiliáře.

V tabulce 2.10 je uvedeno hodnocení kvality vody v rybníku v průběhu koupací sezóny roku 2023.

Tabulka 2.10 Hodnocení kvality vody v rybníku v průběhu koupací sezóny roku 2023

01.06.	12.06.	26.06.	10.07.	24.07.	31.07.	07.08.	14.08.
							

21.08.	28.08.	04.09.
		

Legenda znečištění:

	Voda vhodná ke koupání (stupeň 1 znečištění)
	Voda vhodná ke koupání se zhoršenými smyslově postiženými vlastnostmi (stupeň 2 znečištění)
	Zhoršená jakost vody (stupeň 3 znečištění)
	Voda nevhodná ke koupání (stupeň 4 znečištění)
	Voda nebezpečná ke koupání (stupeň 5 znečištění)

Zdroj: Krajská hygienická stanice Pardubického kraje

2.6 PROVOZ KRYTÉHO PLAVECKÉHO BAZÉNU A KOUPALIŠTĚ V ROCE 2023

2.6.1 KOUPALIŠTĚ

Přípravy na sezónu 2023 začaly již v průběhu měsíce března. Venkovní práce byly zaměřeny na údržbu všech prostor kolem bazénů. V době příprav byly již podruhé aplikovány dva nátěry dna velkého bazénu, které měly zamezit vzniku prorezlých míst, která nepůsobí v průběhu sezony hezkým dojem, a z minulé sezony se tento postup osvědčil. Před samotným nátěrem došlo k oškrabání všech zjevných puchýřů a zrezlých míst, která následně byla ošetřena protikoročním nátěrem. Až na něj byly aplikovány dva nátěry modré barvy.

I v roce 2023 zůstal uzavřen tobogán ze strany krytého bazénu, protože jeho technický stav (tubus a jeden ze sloupů) neumožňuje jeho provoz bez velké finanční opravy.

Informace o návštěvnosti jsou uvedeny v tabulce č. 2.11. Provoz byl zahájen v pátek 23.06.2023 a ukončen byl v neděli 03.09.2023.

Tabulka 2.11 Návštěvnost koupaliště v sezóně 2012-2023

Rok	Počet provozních dnů	Počet provozních hodin	Celkový počet návštěvníků
2012	48	425	15.693
2013	45	446	19.683
2014	38	332	9.032
2015	56	506	25.915

2016	66	607,5	15.184
2017	54	472,5	15.691
2018	63	472,5	25.326
2019	68	634,5	16.706
2020	61	585	18.545
2021	62	550,5	12.004
2022	60	541	20.731
2023	58	540	18.308

Zdroj: SPORTEŠ Svitavy s.r.o.

2.6.2 KRYTÝ PLAVECKÝ BAZÉN

V roce 2023 proběhla sezóna bez větších zásahů do provozu. Bazén využívaly plavecké kluby, plavecká škola s výukou mateřských a základních škol ze Svitav a okolí, ale také samotná veřejnost. Nicméně počty návštěvníků se stále ještě nedostaly do čísel před pandemií Covidu. Svou roli sehrála skutečnost, že se po dlouhých letech odsouhlasila rekonstrukce bazénu a lidé tak již pomalu přestávali chodit. Bazén se uzavřel k poslednímu dni v roce a následně byla zahájena rekonstrukce bazénu.

Informace o návštěvnosti jsou uvedeny v tabulce č. 2.12.

Tabulka 2.12 Návštěvnost krytého plaveckého bazénu v sezónách 2016-2023

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Počet provozních hodin	3.079	3.038	3.043	1.294	973	2.793	2.793	2.914
Celkový počet návštěvníků	51.703	40.366	47.436	17.718	11.583	33.218	33.218	33.812

Zdroj: SPORTEŠ Svitavy s.r.o.

„Ekoznámka 2024“ – Městská a příměstská krajina

Pavel Š., ZUŠ Svitavy

3

4 MĚSTSKÁ A PŘÍMĚSTSKÁ KRAJINA**4.1 KÁCENÍ DŘEVIN ROSTOUCÍCH MIMO LES**

Podle § 76 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, obecní úřady povolují kácení dřevin rostoucích mimo les. Ve svém rozhodnutí o povolení kácení dřevin mohou v souladu s ustanovením § 9 zákona č. 114/1992 Sb. uložit žadateli přiměřenou náhradní výsadbu a následnou péči o vysazené dřeviny ke kompenzaci ekologické újmy vzniklé jejich pokácením. V důsledku rostoucího tlaku na výstavbu parkovacích míst, umisťování inženýrských sítí a dalších aktivit do ploch zeleně, které nemohou orgány ochrany přírody z hlediska zákona ovlivnit, je stále problematičtější využívání možnosti ukládání náhradní výsadby ke kompenzaci ekologické újmy vzniklé pokácením stromů.

V roce 2023 bylo podáno celkem 112 žádostí o povolení kácení 272 stromů na území města Svitavy. Z toho 68 žádostí o povolení kácení se týkalo celkem 141 stromů rostoucích na pozemcích ve vlastnictví města Svitavy.

Ochranu dřevin a povolování jejich kácení upravuje vyhláška č. 189/2013 Sb., o ochraně dřevin a povolování jejich kácení. Tato byla upravena vyhláškami č. 222/2014 Sb. a nově vyhláškou č. 86/2019 Sb. Klade vysoký důraz na ochranu stromořadí a zmírňuje ochranu ovocných dřevin na pozemcích evidovaných v katastru nemovitostí jako druh pozemku zahrada nebo zastavěná plocha a nádvoří. Toto však platí pouze v zastavěném území a za předpokladu, že tyto dřeviny nejsou součástí významného krajinného prvku ve smyslu § 3 odst. 1 písm. b) zákona č. 114/1992 Sb. (jezera, rybníky, vodní toky, údolní nivy a další části krajiny, které orgán ochrany přírody zaregistruje jako významný krajinný prvek), náhradní výsadbou podle § 9 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. ani stromořadím ve smyslu § 1 písm. c) vyhlášky č. 189/2013 Sb.

Vyhláška především posílila ochranu stromořadí, které je pro účel vyhlášky definováno jako souvislá řada nejméně deseti stromů. Chybí-li v některém úseku souvislé řady některý strom nebo je-li řada přerušena křížovatkou, stále se jedná o stromořadí. Pro pokácení stromořadí i v případě jednotlivých stromů je třeba povolení orgánu ochrany přírody, přestože obvod kmene ve výšce 130 cm nad zemí nedosahuje velikosti 80 cm.

Kácení dřevin může být rovněž prováděno při výkonu oprávnění podle zvláštních předpisů (tj. při správě vodních toků, v ochranném pásmu zařízení elektrizační a plynárenské soustavy při provozování těchto soustav, v ochranném pásmu zařízení pro rozvod tepelné energie prováděné při provozování těchto zařízení, a za účelem zajištění provozuschopnosti železniční dráhy nebo zajištění plynulé a bezpečné drážní dopravy na této dráze) a z důvodů zdravotních, není-li zákonem č. 114/1992 Sb. stanoveno jinak. Takové kácení se dle § 8 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb. předem oznamuje orgánu ochrany přírody. Tím je pro celé správní území obecní úřad obce s rozšířenou působností, tj. Městský úřad Svitavy. V roce 2023 byly z těchto důvodů káceny stromy a keřové porosty podél vodotečí, v ochranném pásmu elektrizačních soustav a plynárenských soustav, u železničních drah, a ze zdravotních důvodů v případě kalamitního napadení dřevin škůdci a patogeny (např. kůrovci). Specifickým případem kácení je kácení náletových dřevin z hrází sloužících k ochraně před povodněmi, ke vzdouvání vody nebo k akumulaci vody; na tyto povinnosti se dle § 59 zákona č. 254/2001 Sb., zákon o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon) v platném znění nevztahuje zákon o ochraně

přírody a krajiny. Před jejich odstraněním, není-li nebezpečí z prodlení, je vlastník vodního díla povinen oznámit svůj záměr orgánu ochrany přírody, tj. rovněž obecní úřad obce s rozšířenou působností, tj. Městský úřad Svitavy.

Podle vyhlášky se kácení provádí zpravidla v období jejich vegetačního klidu, tj. od 01.11. do 31.03. Obdobím vegetačního klidu se rozumí období přirozeného útlumu fyziologických a ekologických funkcí dřeviny. Současně je třeba dbát na případné dotčení jiných zájmů chráněných zákonem o ochraně přírody a krajiny. To se může týkat např. ochrany volně žijících ptáků (zákonem je zakázáno úmyslně poškozovat nebo ničit hnízda a vejce nebo odstraňovat hnízda, či vyrušovat ptáky během rozmnožování a odchovu mláďat, pokud by šlo o vyrušování významné z hlediska cílů směrnice Rady 79/409/ES ze dne 02.04.1979, o ochraně volně žijících ptáků) nebo ochrany zvláště chráněných druhů, resp. jejich biotopů.

4.2 PÉČE O VEŘEJNOU ZELEŇ VE MĚSTĚ SVITAVY ZA ROK 2023

Veřejná zeleň ve Svitavách se dělí do následujících skupin:

- 1) veřejná zeleň v majetku města Svitavy, ve správě spol. SPORTES Svitavy s.r.o.
- 2) veřejná zeleň v majetku města Svitavy, ve správě jiných subjektů zřizovaných městem Svitavy (např. základní školy, mateřské školy, apod.)
- 3) veřejná zeleň v majetku města Svitavy, bez trvalé údržby
- 4) veřejná zeleň v majetku a péči jiných subjektů (např. v okolí supermarketů PENNY, ALBERT, KAUFAND, LIDL, čerpací stanice pohonných hmot, doprovodná zeleň vodních toků, vodních ploch, silnic I. a II. třídy apod.).

Celková plocha veřejné zeleně ve Svitavách již čítá přibližně 110 ha, přičemž z této rozlohy je cca 100 ha pravidelně udržováno spol. SPORTES.

Na pravidelné údržbě zeleně ve správě společnosti SPORTES se v období od března do prosince 2023 podílela jedna dodavatelská firma a celoročně pak zaměstnanci SPORTESu. Na některé specifické činnosti, jako je např. ošetřování stromů stromolezeckou technikou, kácení stromů ve zvláštních případech, přístrojové měření defektů stromů apod., si společnost objednává externí dodavatele.

Jednotlivé plochy veřejné zeleně jsou dle svého významu, polohy a funkce zařazeny do pěti intenzitních tříd údržby (1. IT nejvyšší stupeň údržby – parky, frekventované plochy v centru města, 2. IT – obytné soubory, sídliště, doprovodná zeleň komunikací, 3. IT – méně frekventované plochy, 4. a 5. IT – plochy na okrajích města a plochy, jejichž funkce ve veřejné zeleni umožňuje minimální údržbu).

Toto zařazení vychází z aktualizovaného dokumentu Správa sídelní zeleně ve městě Svitavy. Udržovací a rozvojová péče veřejné zeleně pak vychází z modulu Údržba dokumentu Správa sídelní zeleně ve městě Svitavy.

Péči o veřejnou zeleň ve Svitavách lze obecně shrnout do následujících bloků:

- 1) údržba travnatých ploch (100 ha) – kosení intenzivních nebo mulčování extenzivních ploch, úklid spadeného listí, u vybraných ploch v I.IT pak i chemické odplevelení, hnojení a provzdušňování,
- 2) ošetřování dřevin (ve správě je po nedávné aktualizaci dat cca 6.000 stromů, 3,5 km živých plotů, několik tisíc keřů – neevidováno) - zaměstnanci SPORTESu byl prováděn zejména bezpečnostní a zdravotní řez stromů a asanace stromů. V roce 2023 bylo pokáceno 38 stromů. Pro srovnání - v roce 2022 se kácelo 56 stromů. Pokračovalo se v ošetřování vybraných stromů proti jmelí bílému. Na několika stromech bylo provedeno přístrojové měření akustickým tomografem a tahovou zkouškou,

- 3) tvarování živých plotů, ošetřování volně rostoucích keřů, zmlazování vymrzlých nebo stárnoucích keřů a živých plotů,
- 4) systém správy zeleně byl rozšířen o inventarizaci 373 nových stromů na území města,
- 5) výsadby stromů a keřů - v roce 2023 bylo vysazeno 55 stromů, cca 1200 keřů. Mladé výsadby stromů a keřů se snažíme před nepříznivým vláhovým deficitem chránit zálivkou. Již několik let k zálivce stromů jsou používány zavlažovací vaky, díky nimž se voda ke kořenům stromů dostává pozvolna a zálivka je tak efektivnější. Do kořenového prostoru mladých stromů se při výsadbě přidává hydrogel a na některých místech také biouhel,
- 6) údržba záhonů růží (3 km) odstranění ochrany před mrazem – odkopčení, jarní řez, odplevelování v průběhu sezóny, odstraňování odkvetlých částí, zřízení ochrany před mrazem - nakopčení,
- 7) údržba záhonů letniček, trvalek (330 m², 50 ks okvětníků mobilní zeleně) – výsadba květin, okopávání a pletí, zálivka, instalace 2 nových mobilních mís na ul. Jiráskova,
- 8) květinová výsadba byla rozšířena o 2 nové záhony s liliemi a letničkovou směsí na ul. Mýtní a Větrná a byly založeny dva zcela nové trvalkové záhony na ul. Zahradní a Svitavská,
- 9) intenzivní údržba nově založených a významných sadových úprav (např. nám. Míru, kruhové objezdy, Zahrady Sv. Vincence z Pauly, T. G. Masaryka, Wolkerova alej, Svitavský stadion apod.) – ošetřování dřevin, trvalek, přihnojování, odplevelování, zálivka apod.,
- 10) intenzivní údržba parku Jana Palacha, parku za bývalým domem dětí a mládeže, parku na Wolkerově aleji, parku u penzionu na ul. Felberova – hnojení, zálivka, jarní hrabání, kosení trávníku, úklid spadeného listí, péče o trvalkové záhony, řez, hnojení, odplevelování a zálivka dřevin, údržba technických prvků (lavičky, odpadkové koše, pítka, lávky, komunikace),
- 11) provozování a údržba vodozařízení - fontána, kašna Sv. Floriána a 2 pítka na nám. Míru, fontána v parku za bývalým domem dětí a mládeže a pítka u budovy vlakového nádraží – v provozu od května do září,
- 12) provozování suchých retenčních nádrží ve Svitavách - Lánech a v Lačnově – pravidelné kontroly,
- 13) údržba a opravy dětských hřišť (37 lokalit) – nátěry a opravy prvků, výměna písku v pískovištích,
- 14) ve spolupráci města Svitavy a společnosti SPORTES bylo zrekonstruováno dětské hřiště u domů Kapitána Jaroše 61 - 65, dětské hřiště u domu Kapitána Jaroše 97 dostalo zcela nový povrch tlumící pád,
- 15) údržba a opravy laviček, 11 laviček na náměstí Míru bylo zrenovováno,
- 16) kontroly a pravidelná údržba aktivit ve Vodárenském lese, na venkovní posilovně u Rosničky, na Fitness stezce, naučné stezce a cyklostezce v lesích na Brandu, naučné stezce k Langrovu lesu a Svátově zážitkové stezce.

Závěrečné hodnocení

Zhoršujícím se problémem je změna klimatu a s tím související dlouhodobý deficit přirozené vláhy a dostupné vody v půdě. Rostliny jsou v suchém počasí stresované a díky zhoršené zdravotní kondici mohou být náchylnější k různým onemocněním či napadení škůdci. Postupně se daří měnit zavedené postupy pro nakládání se srážkovými vodami a ty se namísto odvádění do kanalizace nechávají zasáknout v zeleni. Měnícím se klimatickým podmínkách také přizpůsobujeme výběr druhů stromů a volíme ty, které lépe odolávají suchu.

Stálým problémem je navyšování počtu automobilů a s tím související nedostatek parkovacích míst ve městě. Řidiči pak svá vozidla parkují i v zeleni, čímž ji poškozují.

4.3 ZEMĚDĚLSKÝ PŮDNÍ FOND

Zemědělský půdní fond, jenž tvoří základní přírodní bohatství naší země, je nejen nenahraditelným výrobním prostředkem, umožňujícím zemědělskou výrobu, ale je zároveň jednou z hlavních složek životního prostředí. Tvoří jej pozemky zemědělsky obhospodařované (orná půda, chmelnice, vinice, zahrady, ovocné sady, trvalé travní porosty (dříve označované jako louky a pastviny)) a půda dočasně neobdělávaná, která byla a má být nadále zemědělsky obhospodařována.

Ochrana zemědělského půdního fondu (dále také „ZPF“) se řídí zákonem ČNR č. 334/1992 Sb., o ochraně ZPF, v platném znění (dále jen „zákon“), dále vyhláškou č. 153/2016 Sb., o stanovení podrobností ochrany kvality zemědělské půdy a o změně vyhlášky č. 13/1994 Sb., kterou se upravují některé podrobnosti ochrany zemědělského půdního fondu Sb., a dále vyhláškou č. 271/2019 Sb. o stanovení postupů k zajištění ochrany zemědělského půdního fondu. Orgány ochrany ZPF jsou, mimo jiné, i obecní úřady s rozšířenou působností.

MěÚ ve Svitavách má na základě zákona č. 314/2002 Sb. a vyhlášky Ministerstva vnitra č. 388/2002 Sb. postavení pověřeného obecního úřadu a obce s rozšířenou působností. Z tohoto důvodu vykonává MěÚ Svitavy mimo jiné i výkon státní správy v oblasti ochrany ZPF pro 28 obcí v svém správním obvodu.

Od 01.01.2003 v rámci reformy státní správy došlo k rozšíření správního obvodu o katastry obce Karle (k.ú. Karle a k.ú. Ostrý Kámen).

Novelou zákona účinnou od 1. dubna 2015 došlo k významným změnám v podmínkách odnímání půdy ze ZPF. Pro občany a investory byly důležité změny zejména v oblasti bytové výstavby, která až na výjimky podléhala i platbě odvodů za odnětí zemědělské půdy. Další novelou účinnou od 28.06.2016 byla snížena výše odvodů pro rodinné domy, jejichž stavebníkem je fyzická osoba a rodinný dům má sloužit bytové potřebě stavebníka. Větší změny legislativy pro ochranu zemědělského půdního fondu budou od 1. ledna 2024 a od 1. července 2024.

Od r. 2016 je zákonem řešena také problematika využívání zemědělské půdy pro plantáže dřevin. Pěstování plantáží dřevin je omezeno jak časově, tak třídou ochrany zemědělské půdy. Na I. a II. (tj. nejvyšší) třídě ochrany zemědělské půdy nelze plantáže dřevin zakládat.

Využití I. a II. třídy ochrany zemědělské půdy je omezeno i při územním plánování.

Další úpravou v novele z r. 2015 je § 3 odst. 4) zákona: vlastník, nebo jiná osoba, která je oprávněna zemědělskou půdu užívat, jsou povinni ji užívat nebo udržovat v souladu s charakteristikou druhu pozemku (podle zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí /katastrálního zákona/), pokud nejde o zákonem stanovenou výjimku. Tato povinnost je důležitá např. pro stavby rodinných domů na pozemcích evidovaných v druhu pozemku orná půda či trvalý travní porost, kdy je třeba požádat o změnu využití zbývající části pozemku na zahradu.

V roce 2023 bylo městským úřadem v rámci celého správního obvodu vydáno 63 souhlasů s trvalým odnětím (z toho 20 souhlasů v katastrálních územích města Svitavy) a dva souhlasy s dočasným odnětím půdy ze ZPF. Předmětem odnětí zemědělské půdy byly zejména stavby pro bydlení a rekreaci, dále zeleň, komunikace, fotovoltaika, zemědělské podnikání apod. Dále byl vydán 2 nesouhlasy, a to ke stavbě rekreačního objektu a stavby pro zemědělské podnikání. Žádosti o souhlas k odnětí půdy, jejichž záměr přesahoval výměru 1 ha, byly postoupeny Krajskému úřadu Pardubického kraje (1x bytová výstavba a 1x průmyslová zóna).

4.4 MĚSTSKÉ LESY

Lesní hospodářský celek Lesy města Svitavy se nachází v lesní oblasti 31 - Českomoravské mezihoří, celková výměra je 157,65 ha. Podle orografického třídění náleží ke Svitavské pahorkatině, kdy jejich nadmořská výška se pohybuje od 443 m n. m. do 498 m. n. m. Celý komplex je významným zdrojem podzemních vod. Je odvodněn povodím Svitavy, které náleží do úmoří Černého moře.

V průběhu roku 2023 konečně došlo k útlumu kůrovcové pandemie. Znáť to bylo na výši kůrovcových nahodilých těžeb, které poklesly na 853,53 m³ za celý rok. Po několika letech se tak začíná situace uklidňovat, a to v celé republice.

Důsledkem odlesněných ploch je navýšení zalesnění během minulého roku, kdy bylo na jaře 2023 zalesněno celkem 2.550 ks smrku, 1.750 ks borovice, 1.000 ks jedle, 300 ks modřínu, 5.575 ks dubu, 3.500 olše, 2.300 ks javoru a 700 ks habru, celkem tedy 17.675 ks sazenic. Jde o opravdu velké zalesnění, kdy snahou je uvést všechny kůrovcem poškozené porosty do pořádku. Jak již skladba dřevin napovídá, mělo by se jednat o nový, druhově pestrý les, přičemž své místo zde má i hospodářsky nejvíce využívaný smrk. Nutná je pochopitelně i ochrana sazenic před zvěří, kdy bylo třeba postavit 1.247 metrů oplocení.

Neobvykle vysoké zalesnění a nízká těžba je pochopitelně zátěží pro všechny obce postižené kůrovcovou kalamitou, proto stát prostřednictvím Ministerstva zemědělství na tyto práce, spojené s obnovou lesa, přispívá formou dotací.

Tabulka 4.1 Výsledky hospodaření v lesích města Svitavy za rok 2023 (vč. DPH)

	m ³	Příjmy v Kč	Výdaje v Kč	Výsledek
Náklady na mzdy vč. OLH	-	-	1.554.628,31	-
Nákup sazenic, pletiva aj.	-	-	294.651,63	-
Zisk z prodeje dříví	1.320,93	3.152.082,17	-	-
Samovýroby	62,31	49.162,75	-	-
Dotace od Ministerstva zemědělství	-	628.719,00	-	-
Výsledek hospodaření	-	3.829.963,92	1.849.279,94	+ 1.980.683,98

Zdroj: OŽP MěÚ SY

Přestože konečný hospodářský výsledek je dobrý, rok 2024 bude ve znamení doplňování, vylepšování už vysazených porostů, kdy na tyto práce už dotace od státu nebude poskytována, protože platí pouze pro první zalesnění. Díky kalamitě byly zanedbávány výchovné zásahy mladých porostů, tzv. prořezávky a také probírky do věku 40 let. Ty bude nutné nyní provést i za cenu použití lesní techniky – harvestoru. Důvod použití stroje ve slabých probírkách je jednoduchý, cena vytěženého dříví klasickým způsobem, člověk, kůň, vyvážka a manipulace do 2m sekcí, tedy zase člověk, by nepokryla náklady a naopak, město by muselo doplácet za současných výkupních cen od 200,- Kč výše na každý 1 m³ takto vyrobeného dříví.

4.5 VÝZNAMNÉ KRAJINNÉ PRVKY, PŘÍRODNÍ REZERVACE, PŘÍRODNÍ PAMÁTKY, SOUSTAVA NATURA 2000 A ÚZEMNÍ SYSTÉM EKOLOGICKÉ STABILITY NA SVITAVSKU

Účelem zákona ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále jen „zákon“), je za účasti příslušných krajů, obcí, vlastníků a správců pozemků přispět k udržení a obnově přírodní rovnováhy v krajině, k ochraně rozmanitostí forem života, přírodních hodnot a krás, k šetrnému hospodaření s přírodními zdroji a vytvořit v souladu s právem Evropských společenství v České republice soustavu Natura 2000. Přitom je nutno zohlednit hospodářské, sociální a kulturní potřeby obyvatel a regionální a místní poměry. Ochranou přírody a krajiny se rozumí péče státu a fyzických i právnických osob o volně žijící živočichy, planě rostoucí rostliny a jejich společenstva, o nerosty, horniny, paleontologické nálezy a geologické celky, péče o ekologické systémy a krajinné celky, jakož i péče o vzhled a přístupnost krajiny.

Městský úřad Svitavy jako obecní úřad obce s rozšířenou působností vykonává kompetence dané zákonem o ochraně přírody a krajiny, a to zejména pro oblast obecné ochrany, kam patří například vymezování místních prvků územních systémů ekologické stability, ochrana významných krajinných prvků, ochrana rostlin a živočichů, kteří nespádají do kategorie ohrožený, silně nebo kriticky ohrožený druh, ochrana volně žijících ptáků, dřevin, krajinného rázu a přírodních parků. V kompetenci úřadu je i například přijímání oznámení o kácení dřevin a rozhodování o pozastavení, omezení nebo zákazu kácení dřevin, vydávání souhlasů k umístování a povolování staveb i k jiným činnostem, které by mohly snížit nebo změnit krajinný ráz, vyhlásování přechodně chráněných ploch a památných stromů, vydávání rozhodnutí o omezení nebo zákazu činnosti, která by mohla způsobit nedovolenou změnu obecně nebo zvláště chráněných částí přírody, projednávání přestupků, uplatňování stanovisek k návrhu územních plánů, regulačních plánů, vymezení zastavěného území a územního opatření z hlediska zájmů chráněných zákonem, a výkon státní správy v ochraně přírody a krajiny, není-li příslušný jiný orgán ochrany přírody.

4.5.1 VÝZNAMNÉ KRAJINNÉ PRVKY

Významný krajinný prvek jako ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotná část krajiny utváří její typický vzhled nebo přispívá k udržení její stability. Významnými krajinnými prvky jsou lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera, údolní nivy a dále části krajiny, které zaregistruje podle § 6 zákona orgán ochrany přírody jako významný krajinný prvek. Jedná se zejména o mokřady, stepní trávníky, remízy, meze, trvalé travní plochy, naleziště nerostů a zkamenělin, umělé i přirozené skalní útvary, výchozy a odkryvy a území, a na nichž probíhá přírodě blízká obnova těžbou narušeného území. Mohou jimi být i cenné plochy porostů sídelních útvarů včetně historických zahrad a parků.

Vodní toky: Lačnovský potok, Kamenný potok, Ostrý potok, Povodí od Koclířovského lesa, Svitava a její přítoky, Studený potok.

Rybníky: Lačnovský, Čtyřicet Lánů, VN Moravský Lačnov, Retenční nádrž, Rosnička a Svitavský rybník.

Na Svitavsku je evidováno celkem 66 registrovaných významných krajinných prvků, z toho na území města Svitav se nachází 5 prvků:

k.ú. Moravský Lačnov

- LOUKA U BOŘÍ - louka pod lesem severozápadně od lesa Boří

- PÍSKY U ROSNIČKY - písky severozápadně od rybníka Rosnička, jihovýchodně od Javornického lesa
- LOUKY U PRAMENE SVITAVY - louky v uzavřeném komplexu lesů mezi Javorníkem a rybníkem Retenční nádrží
k.ú. Čtyřicet Lánů
- U BOŘINKY - jižně exponovaná svažité louka nad silnicí mezi obcemi Kamenná Horka a Čtyřicet Lánů
k.ú. Svitavy-předměstí
- LOUKA U SVITAVSKÉHO RYBNÍKA - vlhká louka jižně od Svitavského rybníka.

4.5.2 ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÉ ÚZEMÍ A PŘÍRODNÍ PARKY

Na území města Svitavy se žádné zvláště chráněné území ani přírodní park nenachází. Nejblíže městu je položen přírodní park „Údolí Křetínky“, který byl k ochraně krajinného rázu s významnými soustředěnými estetickými a přírodními hodnotami zřízen v roce 1996. Přírodní park zahrnuje celá katastrální území obcí Hlásnice, Hartmanice, Předměstí, Svojanov, Starý Svojanov, Trpín a části katastrálních území obcí Bohuňov, Bystré u Poličky, Hamry, Rohozná, Stašov a Vítějeves na rozloze 5.570 ha.

Severně od Svitav na území obce Opatov byla k ochraně souboru zamokřených lesních ekosystémů s hojným výskytem bledule jarní vyhlášena přírodní rezervace „Králova zahrada“ a k ochraně zachovalých přírodě blízkých společenstev květnatých bučin s výskytem řady ohrožených a indikačních druhů rostlin a živočichů přírodní rezervace „Psí kuchyně“. Východně od Svitav se nalézá přírodní rezervace „Rohová“. Větší část původní přírodní rezervace "Rohová" byla vyhláškou č. 271/2018 Sb. vyhlášena národní přírodní rezervací. Jedná se o území zachovalých přirozených a polopřirozených porostů květnatých bučin a suťových lesů s výskytem řady chráněných a ohrožených druhů rostlin a živočichů na východních svazích Hřebečovského hřbetu. Jde o ojedinělý geologicko-geomorfologický útvar – souvislý příkrý skalnatý svah představující východní okraj české křídové pánve. V katastrálním území Muzlov, které je součástí města Březová nad Svitavou, se nalézá přírodní památka „U Banínského viaduktu“, která byla vyhlášena z důvodu ochrany lesního porostu s výskytem silně ohroženého druhu střešníků pantoflíček.

4.5.3 NATURA 2000

Evropská soustava chráněných území Natura 2000 je celistvou evropskou soustavou území se stanoveným stupněm ochrany, která umožňuje zachovat přírodní stanoviště a stanoviště druhů v jejich přirozeném areálu rozšíření ve stavu příznivém z hlediska ochrany nebo popřípadě umožní tento stav obnovit. Na území České republiky je tvořena ptačími oblastmi a evropsky významnými lokalitami, které požívají smluvní ochranu nebo jsou chráněny jako zvláště chráněné území. Na území města Svitavy se sice žádná evropsky významná lokalita nenachází, v okolí Svitav však máme v současné době tři evropsky významné lokality. Jedná se o lokalitu U BANÍNSKÉHO VIADUKTU, HŘEBEČOVSKÝ HŘBET a PSÍ KUCHYŇ.

4.5.4 ÚZEMNÍ SYSTÉM EKOLOGICKÉ STABILITY

Uchování a reprodukci přírodního bohatství, příznivé působení na okolní méně stabilní části krajiny a vytvoření základů pro mnohostranné využívání krajiny zajišťuje územní systém ekologické stability (ÚSES). ÚSES je vzájemně propojený soubor přirozených

i pozměněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu. Rozlišuje se místní, regionální a nadregionální systém ekologické stability. V kompetenci Městského úřadu Svitavy je, dle zákona č. 114/1992 Sb., vymezování a hodnocení místního systému ÚSES. Ochrana systému ekologické stability je povinností všech vlastníků a uživatelů pozemků tvořících jeho základ. Jeho vytváření je veřejným zájmem, na kterém se podílejí vlastníci pozemků, obce i stát. Na území města Svitav je vymezeno 11 místních biocenter a 1 biocentrum regionální. V roce 2022 byla dokončena aktualizace plánu územního systému ekologické stability na celém území v působnosti Městského úřadu Svitavy.

4.6 PAMÁTNÉ STROMY

Mimořádné významné stromy, jejich skupiny a stromořadí lze vyhlásit rozhodnutím orgánu ochrany přírody za památné stromy. V našem správním obvodu se nachází 7 stromů vyhlášených jako „památný strom“.

Na území města Svitav to je buk lesní rostoucí v parku Jana Palacha ve Svitavách. Tento památný strom patří svým věkem do kategorie památných stromů „čekatelů“. Pro své estetické působení tvarem koruny, habitu, malebností kmene a mohutností vzrůstu bude stromu dána možnost, aby se dožil svého plného působení, posléze i kmetského věku a mohl se tak stát němým svědkem naší současnosti pro budoucí pokolení.

Buk lesní (*Fagus sylvatica*), k.ú. Svitavy – předměstí

Název stromu: Buk lesní v parku "Jana Palacha"

Lokalita: park Jana Palacha ve Svitavách.

Kamila B., ZŠ Svitavy, náměstí Míru 73

5 ODPADY

5.1 KOMUNÁLNÍ ODPAD A VYTŘÍDĚNÉ SLOŽKY (PAPÍR, PLASTY, SKLO)

Dle zákona č. 541/2020 Sb., o odpadech v platném znění konkrétně v § 59 je každá obec povinná stanovit obecní systém o nakládání s komunálním odpadem. V této kapitole jsou proto uvedeny základní informace o nakládání s komunálním odpadem a jeho vytríděnými složkami (papír, plasty, sklo) ve Svitavách v roce 2023. Svoz komunálního odpadu a sběr jeho vytríděných složek, stejně jako v minulých letech, zabezpečovala společnost LIKO SVITAVY a.s., která tuto činnost provádí kromě Svitav i v dalších městech a obcích okresu Svitavy. Ze Svitav je komunální odpad ze sběrných vozů soustřeďován na překladišti a odtud odvážen velkoobjemovými kontejnery (souprava převáží 60 m³ odpadu), nebo presovými nákladními automobily, na skládku komunálního odpadu Třebovice, která je provozována firmou Eko-Bi s.r.o. Česká Třebová, část komunálního odpadu končí i ve spalovně společnosti SAKO v Brně (v roce 2023 skončilo 1.969,2 tun SKO a velkoobjemového materiálu na skládce Třebovice a 1.306,2 tun SKO ve spalovně odpadů SAKO Brno).

Pro sběr odpadu bylo používáno několik druhů sběrných nádob na komunální odpad. V rodinné zástavbě se používají převážně 110 litrové až 240 litrové nádoby (popelnice), na sídlišťích jsou rozmístěny kontejnery o objemu 1100 litrů. Dále jsou na území města rozmístěny kontejnery na vytríděné složky komunálního odpadu (papír, plasty, sklo, textil, olej, elektro). Od roku 2018 nově přibýlo 17 šedých kontejnerů na kovový odpad, zejména hliníkové obaly od nápojů.

V roce 2021 začalo město Svitavy provozovat adresný sběr plastového odpadu pro domácnosti, které obdržely plastové popelnice objemu 240 l, perioda svozu plastového odpadu od domácností je měsíční.

Množství odevzdaných odpadů ve sběrném dvoře a množství odpadů odebraných prostřednictvím oprávněných osob za občany města Svitavy v roce 2023 je uvedeno v tabulce 4.1, včetně porovnání s předchozími dvěma roky.

Tabulka 5.1 Základní výsledky odpadového hospodářství obce podle metodického doporučení MŽP ČR k zákonu č. 541/2020 Sb., o odpadech ve znění pozdějších předpisů

Rok	2021 (t)	kg/obyv	2022 (t)	kg/obyv	2023 (t)	kg/obyv
Produkce komunálních odpadů	4.840,4	286,7	4.564,6	276,6	4.973	304,5
Produkce SKO	3.150,7	186,6	2.889,9	175,1	2.915,6	178,6
Produkce objemného odpadu	577,9	34,2	440,8	26,7	360,5	22,1
Separace papíru	507,4	30,1	446,4	27,1	573,8	35,1
Separace plastu	296,6	17,6	325,8	19,7	341,7	20,9
Separace skla	255,2	15,1	258,8	15,7	204,6	12,5
Separace kovu	3,66	0,21	4,76	0,29	5,02	0,31
Separace biologického odpadu	0	0	0,016	0	523	32
Separace textilních odpadů	44,3	2,63	42,7	2,59	45,2	2,77
Separace nebezpečných odpadů	4,6	0,27	3,5	0,21	3,6	0,22
Náklady na provoz obecního systému	17.544.701 Kč		19.106.132 Kč		20.548.069 Kč	
Příjmy v odpadovém hospodářství	15.436.637 Kč		17.128.560 Kč		17.974.863 Kč	
Doplatek obce na odpadové hosp.	2.108.064 Kč		1.977.572 Kč		2.573.206 Kč	

Zdroj: LIKO SVITAVY a.s.

5.2 SYSTÉM NAKLÁDÁNÍ S KOMUNÁLNÍM ODPADEM A POPLATEK ZA SVOZ KOMUNÁLNÍHO ODPADU V ROCE 2023

Celkové nakládání s komunálním odpadem ve městě včetně systému komunitního kompostování upravuje obecně závazná vyhláška města č. 7/2021 o stanovení obecního systému odpadového hospodářství.

V roce 2023 pokračoval systém platby za obecní systém odpadového hospodářství, který upravovala vyhláška č. 4/2022 města Svitavy o místním poplatku za obecní systém odpadového hospodářství, ve které je poplatek za komunální odpad zaveden opět za osobu a nemovitost.

Náklady odváděné společnosti LIKO SVITAVY a.s. v roce 2023 činily 960,- Kč na osobu. Po snížení nákladů poskytnutím příspěvku na občana 36,- Kč z prostředků získaných od společnosti EKO-KOM činil poplatek 924,- Kč. Výše poplatku vycházela z propočtů skutečných nákladů na svoz, třídění a odstranění komunálního odpadu. Náklady ovlivňuje především cena svozu a přepravy odpadu na řízenou skládku a úhrada ceny za jeho uložení.

V poplatku jsou započítány i náklady na:

- třídění a využívání skla, papíru a plastů,
- třídění a odstraňování nebezpečných odpadů, které mohou občané odevzdat na recyklačním dvoře,
- sběr, třídění a odstraňování nebezpečných a velkoobjemových odpadů, které mohou občané odevzdat ve sběrných dvorech.

Poplatek na rok 2023 bylo možné uhradit jednorázově v termínu do 30. září 2023.

Odbor životního prostředí poskytoval na základě usnesení rady města peněžitý dar formou darovací smlouvy na úhradu poplatku na rok 2023 plátcům, kteří žijí ve společné domácnosti se třemi a více nezaopatřenými dětmi. Tento dar se poskytuje pouze plátcům, kteří poplatek uhradí v termínu splatnosti dle obecně závazné vyhlášky města Svitavy.

Podrobné údaje jsou uvedeny v tabulce 4.2

Tabulka 5.2 Přehled vyplacených částek příspěvku plátcům, kteří žijí ve společné domácnosti se třemi a více nezaopatřenými dětmi

Období	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
výše příspěvku v tis. Kč	87,5	82,7	78,2	87,9	86,4	92,2	102,1	96,5	115,5

Zdroj: OŽP MěÚ SY

5.3 SPOLUPRÁCE SE SPOLEČNOSTÍ EKO-KOM A.S.

EKO-KOM, a.s. je autorizovaná obalová společnost, která zajišťuje sdružené plnění povinností zpětného odběru a využití odpadu z obalů. Tuto činnost vykonává na základě rozhodnutí o autorizaci, které společnosti EKO-KOM, a. s. udělilo Ministerstvo životního prostředí.

Systém EKO-KOM, a.s. zajišťuje sdružené plnění povinností zpětného odběru a využití odpadů z obalů prostřednictvím systémů tříděného sběru v obcích a prostřednictvím činnosti osob oprávněných nakládat s odpadem. To znamená, že společnost EKO-KOM, a.s. fyzicky nenakládá s obalovým odpadem, ale podílí se zejména na financování nákladů spojených se sběrem, svozem, tříděním a využitím obalového odpadu.

Bývalý okres Svitavy včetně města Svitavy je zapojen do systému EKO-KOM od jeho vzniku. Prostředky získané od společnosti jsou dle smlouvy vkládány zpět do systému sběru vytríděných složek (papír, plasty, sklo), a to do nákupu nových kontejnerů na tříděný odpad, budování nových a opravu stávajících stanovišť kontejnerů na tříděný odpad, informační kampaně, příspěvek občanům na snížení poplatku za komunální odpad.

Přehled získaných prostředků v porovnání s předchozími roky a jejich využití v roce 2023 jsou uvedeny v tabulkách 4.3 a 4.4.

Tabulka 5.3 Přehled získaných prostředků od společnosti EKO-KOM

Období	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Získané finanční prostředky (v mil. Kč)	2,159	2,152	2,032	2,144	2,237	2,449	2,678	2,848	3,064	3,364

Zdroj: OŽP MěÚ SY

Tabulka 5.4 Přehled využití finančních prostředků od společnosti EKO-KOM v roce 2023

Druh výdajů	Částka v tis. Kč
příspěvek – snížení poplatku občanům (36 Kč/osoba/rok) 17.187+538 osoby	587.808
mimořádný svoz plastů a papíru (LIKO)	1.114.088
provoz sběrného dvora vč. elektrické energie a vody	394.958
odvoz veřejné zeleně	24.000
ekologická výchova	3.600
Celkem výdaje 2023	2.124.454

Zdroj: OŽP MěÚ SY

Zbylé prostředky získané ze systému EKOKOM za předchozí roky byly převedeny do rozpočtu města na rok 2024 a budou využity pro rozvoj systému tříděného odpadu a plánovanou rekonstrukci sběrného dvora.

5.4 MOBILNÍ APLIKACE – TŘÍDĚNÍ ODPADŮ VE SVITAVÁCH

V rámci propagace třídění odpadů byla ve spolupráci se společností EKO-KOM a.s. vytvořena veřejná mobilní aplikace zaměřená na problematiku odpadů v našem městě. Tuto aplikaci v současné době provozuje 15 měst v rámci celé ČR, v Pardubickém kraji jsou Svitavy první. Prostřednictvím ní je možné poskytnout občanům informace o sběrné síti, umístění velkoobjemových kontejnerů na bioodpad, informace o sběrném dvoře a výkupnách odpadů v našem městě. Součástí této aplikace je rovněž možnost občanů hlásit nedostatky na sběrných místech (přeplněný kontejner, nepořádek, poškozenou sběrnou nádobu, atd.). V neposlední řadě má i funkci výchovnou, neboť její součástí jsou i základní informace občanům o způsobu třídění jednotlivých složek komunálních odpadů.

Aplikaci je možno stáhnout prostřednictvím distribučních služeb mobilních zařízení s operačními systémy Android, iOS a Windows, po zadání textu „Třídění odpadů ve Svitavách“ (distribuční služba pro platformu android: Google Play, pro platformu iOS: App Store pro platformu Windows: Windows Store), případně z odkazu umístěného na webových stránkách města Svitavy v sekci odbor životního prostředí. Stažení aplikace i její provoz jsou zcela zdarma.

5.5 SBĚRNÝ DVŮR NA ULICI OLOMOUCKÁ

Sběrný dvůr provozuje společnost LIKO SVITAVY a.s. Jeho hlavním cílem je to, aby zde občané města Svitavy mohli odevzdat veškeré odpady, které jim vzniknou v domácnostech v podstatně rozšířené otevírací době – všechny pracovní dny v týdnu a v sobotu dopoledne. Do sběrného dvora odvázejí mimo běžné druhy odpadů hlavně odpad ze zeleně ze zahrad a odevzdávají historická elektrozařízení.

Druhy odebíraných odpadů od občanů na sběrném dvoře jsou:

- velkoobjemový odpad (nábytek, sedací soupravy, koberce apod.),
- zpětný odběr elektrospotřebičů (počítače, televizory, ledničky, mrazničky, pračky, sušičky, mikrovlnné trouby, ventilátory, vysavače, šicí stroje, žehličky, holicí stroje, elektrické nářadí, mobilní telefony, hi-fi rekordéry, trubicové zářivky, úsporné zářivky, výbojky apod.),
- odpady ze zeleně (tráva, listí, drobné větve apod.),
- výkup papíru, železa, barevných kovů,
- nebezpečné odpady (olejové filtry, akumulátory, baterie, oleje, rozpouštědla, kyseliny, pesticidy, barvy, laky, znečištěné obaly od barev a chemikálií, lepidla).

Tyto druhy odpadů jsou od občanů přijímány zdarma (hrazeno v rámci poplatku každého občana a úhrady městem Svitavy).

Dále jsou odebírány odpady, jejichž úhrada není součástí poplatku za komunální odpad a které si musí občané hradit sami. Množství těchto odpadů je však pro jednotlivé případy omezeno. V případě větších rekonstrukčních prací je nutno si objednat samostatný kontejner. Jedná se o tyto odpady:

- okna zasklená i bez skel, dveře, zárubně,
- kuchyňské linky,
- stavební sutě (beton, cihly, omítky, střešní krytiny všech druhů apod.),
- zařizovací předměty (umyvadla, záchodové mísy, výlevky apod.),
- asfaltové lepenky, živičné povrchy vozovek a chodníků,
- odpadní potrubí apod.

V rámci provozu sběrného dvora mohou využít jeho služeb i podnikatelské subjekty. Veškeré odpady od nich však jsou přijímány firmou LIKO za úplatu.

Tabulka 5.5 Provozní doba sběrného dvora na ulici Olomoucká

Den v týdnu	Otevírací doba
Pondělí	8.00 – 15.30 hod.
Úterý	8.00 – 17.30 hod. v období letního času 8.00 – 16.30 hod. v období zimního času
Středa	8.00 – 15.30 hod.
Čtvrtek	8.00 – 17.30 hod. v období letního času 8.00 – 16.30 hod. v období zimního času
Pátek	8.00 – 14.30 hod.
Sobota	8.00 – 12.00 hod.

Zdroj: LIKO SVITAVY a.s., polední přestávka 12.30 – 13.00!

5.6 ROZVOJ ZPĚTNÉHO ODBĚRU HISTORICKÝCH ELEKTROZAŘÍZENÍ

Elektroodpad je momentálně nejrychleji rostoucím druhem odpadu. Celosvětově nyní tvoří až pět procent hmotnosti pevného domácího odpadu, tedy téměř tolik jako plastové obaly.

Město Svitavy má podepsané smlouvy na zpětný odběr historického elektrozařízení (dále jen „HEZ“) s těmito kolektivními systémy:

ASEKOL a.s. pro skupiny:

- 1. Zařízení pro tepelnou výměnu.
- 2. Obrazovky, monitory a zařízení obsahující obrazovky o ploše větší než 100 cm².
- 3. Světelné zdroje.
- 4. Velká zařízení.
- 5. Malá zařízení.
- 6. Malá zařízení informačních technologií a telekomunikační zařízení.

ELEKTROWIN a.s. pro skupiny:

- 1. Zařízení pro tepelnou výměnu.
- 4. Velká zařízení.
- 5. Malá zařízení.

EKOLAMP s.r.o. Praha

- 3. Světelné zdroje.

Ve městě Svitavy došlo k výraznému zvýšení odevzdaného množství vyřazených elektrozařízení po otevření zrekonstruovaného sběrného dvora v roce 2008. Podstatně se rozšířila otevírací doba sběrného dvora a celkově se zlepšily služby pro občany města.

Ve sběrném dvoře lze odevzdat zdarma veškerá vyřazená kompletní elektrozařízení (spotřebiče) z domácností. Jedná se zejména o počítače, notebooky, tiskárny, monitory, kopírky, kalkulačky, telefony, faxy atd., televizory, rádiové soupravy, videokamery, audiozesilovače, elektrické hudební nástroje, elektrické vláčky a závodní autíčka, videohry, chladničky, mrazničky a jejich kombinace, pračky, sušičky, myčky nádobí, sporáky, mikrovlnné trouby, vysavače, žehličky, vrtačky, elektrické nářadí atd. a o světelné zdroje (zejména zářivky a výbojky) a svítidla.

Před zavedením zpětného odběru elektrozařízení se elektroodpad považoval za nebezpečný odpad a město Svitavy ročně vynakládalo částku cca 40.000,- Kč na jeho odstranění. Při systému zpětného odběru město odevzdává toto HEZ kolektivním systémům zdarma (musí být úplné). Dle jednotlivých druhů HEZ dostává město od příslušných kolektivních systémů odměny za odevzdané množství. Tyto odměny slouží ke krytí části nákladů provozu sběrného dvora.

Tabulka 5.6 Odevzdané množství historického elektrozařízení v období 2018-2023

Druh elektrozařízení	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Chlazení (ledničky, mrazničky)	39,06 t	50,5 t	41,9 t	48,8 t	46,1 t	42,9 tun
Pračky, sporáky, drobné el. spotřebiče	58,28 t	68,3 t	75,6 t	81,2 t	89,2 t	77,4 tun
Počítače, tiskárny, radio, audio systémy	3,00 t	3,39 t	5,7 t	7,5 t	8,5 t	27,7 tun

Zdroj: ELEKTROWIN a.s., ASEKOL a.s.

Od roku 2010 je postupně realizováno další zefektivnění systému sběru elektrozařízení. Město Svitavy uzavřelo smlouvy s kolektivními systémy ASEKOL s.r.o. Praha a ELEKTROWIN a.s. Praha na dodávku jejich zařízení pro zpětný odběr. Od společnosti ASEKOL to byly dva přístřešky na shromažďování elektrozařízení umístěné na sběrném dvoře. Od společnosti ELEKTROWIN a.s. byly umístěny velkoobjemové kontejnery o objemu 60 m³ pro shromažďování domácích spotřebičů. Tyto kontejnery jsou odváženy po naplnění výměnným způsobem za nové prázdné.

Ve spolupráci se společností ASEKOL s.r.o. je ve městě rozmístěno celkem 11 červených kontejnerů na zpětný odběr drobného elektroodpadu (zejména baterie a drobné elektrospotřebiče – telefony, žehličky, drobné přehrávače atd.). Množství vybraného elektroodpadu prostřednictvím těchto kontejnerů neustále narůstá, v roce 2014 bylo odevzdáno 2.187 kg, v roce 2015 3.173 kg, v roce 2016 3.959 kg, v roce 2017 6.232 kg, v roce 2018 7.507 kg, v roce 2019 dokonce 11.461 kg, za rok 2020 12.461 kg, v roce 2021 13.863 kg, v roce 2022 19.004 kg a v roce 2023 20.916 kg.

5.7 SBĚR POUŽITÉHO TEXTILU A OBUVI

Město Svitavy ve spolupráci se společností TextilEco a.s., provozovna Boskovice, od ledna 2011 zavedlo třídění textilu, oděvů, bot a hraček prostřednictvím speciálních kontejnerů na tento odpad.

Kontejnery bílé barvy o kapacitě cca 2.250 litrů jsou opatřeny popisy, co lze do kontejneru odkládat, a jsou vybaveny vhažovacím otvorem, ze kterého odpad nelze zpět vytáhnout.

Do kontejnerů mohou občané odkládat veškeré oděvy – bavlněné i umělé, veškerý textil - i bytové – záclony, závěsy, ubrusy apod., boty a hračky - plyšové, plastové.

Z takto sesbíraných oděvů a obuvi (jen malé množství) se asi 50% oblečení využívá pro prodej v obchodech s použitým zbožím, dalších cca 35% textilního odpadu se zpracuje pro průmyslové využití (automobilový a stavební průmysl) a zbylých cca 15% je odpad, který se termicky zhodnocuje ve spalovně komunálního odpadu v Brně.

V současné době je ve městě umístěno 10 kontejnerů v lokalitách pro občany obvyklých (u sběrných míst na tříděný odpad) a jeden klecový kontejner na sběrném dvoře na ul. Olomoucká.

Na základě dohody společnost TextilEco a.s. poskytuje městu Svitavy textil, který je dále využit v sociální oblasti. Množství a druh textilu je poskytováno dle aktuálních potřeb města za účelem sociální pomoci občanům využívajících služeb azylových domů, případně občanům bez domova, a to především v zimním období.

Tabulka 5.7 Umístění kontejnerů na textilní odpad

Poř. č.	Umístění
1.	sídliště Družba u prodejny Qanto
2.	sídliště Lány - Svitavská ulice u Koloniálu
3.	sídliště Lány - Větrná ulice vedle pošty
4.	ulice U Stadionu před budovou Svitapu
5.	ulice Lázeňská před řadovými patrovými garážemi
6.	ulice Chelčického u č.o. 2
7.	ulice Milady Horákové, parkoviště pod školní jídelnou, vedle trafiky
8.	sídliště Antonína Slavička – před č.p. 30
9.	ulice Ruská – parkoviště před DTP centrem
10.	sběrný dvůr na ulici Olomoucká – klecový kontejner
11.	ulice Pražská – před restaurací u Zubra (nový model kontejneru tučňák)

Zdroj: OŽP MěÚ SV

Za rok 2023 bylo v těchto kontejnerech vytríděno 45,2 tun oděvů (katalogové číslo odpadu podle vyhlášky č. 93/2016 Sb. 20 01 10), zejména textilu, což činí průměrně 3,77 tun na měsíc.

5.8 VÝSTAVBA SBĚRNÝCH MÍST A DALŠÍ PLÁNOVANÉ ZÁMĚRY

V roce 2023 bylo vybudováno nové kontejnerové stání na tříděný a komunální odpad na ulici Lánská. V roce 2021 byl zahájen individuální sběr plastového odpadu od rodinných domů a bude zavedena evidence sběrných nádob na směsný komunální odpad s cílem naplnit legislativní požadavky na vyšší separaci a recyklaci složek směsného komunálního odpadu danou novým zákonem o odpadech č. 541/2020 Sb. Do projektu se zatím zapojilo kolem 1.200 domácností. V roce 2024 se plánuje stavba nového kontejnerového stání vedle komunitního domu seniorů (KODUS) a rozšíření stání na ulici Antonína Slavička.

5.9 KOMUNITNÍ KOMPOSTÁRNA

K zahájení provozu komunitní kompostárny, jejíž provoz zajišťuje společnost SPORTES Svitavy s.r.o., došlo v březnu roku 2015. Za rok 2015 bylo na kompostárně zpracováno celkem 1.715,96 tun biologicky rozložitelného materiálu (tráva, listí, větve, rostlinné zbytky, dřevní štěpka, atd.). V roce 2016 celkové množství činilo celkem 2.208,40 tun, v roce 2017 bylo celkové množství 1.880,4 tuny, v roce 2018 bylo zpracováno celkem 2.160,38 tun, v roce 2019 pak 2.072,62 tun, v roce 2020 2.458,44 tun, v roce 2021 2.234,11 tun, v roce 2022 2.282,88 tun a v roce 2023 2.232,04 tun biologicky rozložitelného rostlinného materiálu.

Tabulka 4.8 Přehled přijatého a zpracovaného biologicky rozložitelného materiálu na komunitní kompostárnu a výdej hotového kompostu za roky 2020-2023 (v tunách)

Původ biologicky rozložitelného odpadu	2020	2021	2022	2023
SPORTES Svitavy s.r.o. (veřejná zeleň)	847,89	823,05	780,44	790,65
LIKO SVITAVY a.s. (občané města Svitavy)	531,58	435,61	452	453
Velkoobjemové kontejnery na odpad ze zeleně (občané města Svitavy)	1.078,97	975,45	1.050,44	988,39
Zpracováno celkem za rok	2.458,44	2.234,11	2.282,88	2.232,04
Celkový výdej kompostu za rok	667,52	268,1	650,35	682,5

Zdroj: SPORTES Svitavy s.r.o.

5.10 VELKOOBJEMOVÉ KONTEJNERY NA BIO ODPAD

V roce 2015 město Svitavy pořídilo 10 kusů velkoobjemových kontejnerů, které slouží občanům k odkládání odpadů ze zeleně. Pro umístění těchto kontejnerů byly na území města vytipovány lokality, kam budou tyto kontejnery postupně umístěny. Jedná se především o lokality v blízkosti zahrádkářských kolonií a částí města s velkým počtem zelených ploch.

Tímto krokem došlo k rozšíření možnosti obyvatel města odevzdat bioodpad z údržby soukromých zahrad, jako je tráva, listí, květiny, plevel, zbytky rostlin, odřezky stromů a keřů, štěpka, spadané ovoce apod. Tyto odpady budou následně zpracovány na komunitní kompostárně.

V letech 2015 až 2017 byly zřízeny tyto plochy, kam byly umístěny velkoobjemové kontejnery:

- ulice Gruzínská
- parkoviště u hráze rybníka Rosnička (u zahrádkářské kolonie U Stezky)
- parkoviště u chaty Rosnička (u zahrádkářské kolonie U Rosničky)
- zahrádkářská kolonie Za Jatkami
- křižovatka ulic Zadní a U Větrolamu (Svitavy – Lačnov)
- ulice Zadní (za bývalou pivnicí U Milana)
- zahrádkářská kolonie Stará kolonie (za kojeneckým ústavem)
- zahrádkářská kolonie U Langrova lesa
- u zahrádkářské kolonie Na Pláži (u rybníka Rosnička)
- ulice Gorkého (vedle kontejnerového stání)
- parkoviště u Lačnovské cyklostezky (u zahrádkářské kolonie U Dolního rybníka).

V roce 2018 bylo vybudováno nové kontejnerové stání U Dolního rybníka na p.č. 2402/10 v k.ú. Moravský Lačnov. V roce 2019 byly vybudovány zpevněné plochy pro kontejnery za Kojeneckým ústavem a u Langrova lesa. V roce 2020 bylo vybudováno nové KS pro bioodpad na ulici Svitavská (u Kapličky). V roce 2021 bylo vybudováno nové KS pro bioodpad na ulici Olomoucká. V roce 2022 bylo vybudováno nové KS pro bioodpad na ulici Habrová. V roce 2023 bylo vybudováno nové KS pro bioodpad na ulici Lánská.

„Ekoznámka 2024“ – Zvířata kolem nás

Darja H., ZŠ a MŠ Svitavy, Sokolovská 1

6 ZVÍŘATA KOLEM NÁS

6.1 PROBLEMATIKA OPUŠTĚNÝCH PSŮ VE MĚSTĚ

Město Svitavy se snaží řešit problematiku opuštěných psů, pohybujících se v katastrálním území města, provozem městského útulku pro opuštěné psy. Ten se od počátku roku 2021 nachází opět ve Svitavách, a to v areálu Základní kynologické organizace Svitavy v Lačnově. Do konce roku 2020 se městský útulek nacházel v Záchrané stanici volně žijících zvířat ve Vendolí. V současnosti je kapacita městského útulku maximálně 10 psů. K dispozici je 5 venkovních kotců, karanténní kotec a také vnitřní kotce umístěné ve stavební buňce, která je vytápěná.

V roce 2023 bylo v městském útulku umístěno celkem 15 psů. Z tohoto počtu byli tři předáni náhradním majitelům na základě darovací smlouvy. Celkem devět psů bylo navraceno zpět jejich původním majitelům a dva byli utraceni z důvodu špatného zdravotního stavu, který jim již neumožňoval důstojný život. Jeden pes zatím stále v útulku zůstává, neboť se ještě nenašel zájemce o jeho osvojení. Psi, o které se nepřihlásí původní majitelé, jsou nabídnuti prostřednictvím webových stránek města a facebookového profilu městského útulku pro opuštěné psy k osvojení. Osvojení probíhá uzavřením darovací smlouvy. Náhradní majitel obdrží spolu s veterinárně ošetřeným a čipovaným psem také očkovací průkaz, popř. instrukce, jak má o psa pečovat.

Občan s trvalým bydlištěm ve Svitavách, který si osvojí psa z městského útulku, přihlásí jej do 15 dnů do evidence psů na odboru financí MěÚ Svitavy, kde je mu přidělena evidenční známka a poskytnuty sáčky na psí exkrementy, je dle obecně závazné vyhlášky města Svitavy č. 7/2023 o místním poplatku ze psů (účinné od 1.1.2024) trvale osvobozen od poplatku ze psa. Pro psy odchycené v jiných obcích není městský útulek určen, a tedy se na takové psy toto osvobození od poplatku nevztahuje.

6.2 KOŠE NA PSÍ EXKREMENTY

Znečišťování veřejného prostranství psími exkrementy se město snaží eliminovat postupným rozšiřováním sítě speciálních košů. V roce 2018 byla dokončena obnova starých plechových košů za nový typ plastových košů se samostatnými zásobníky na papírové sáčky (započatá již v roce 2017) s doplněním nových lokalit dle požadavků chovatelů. Od dokončení obnovy je chovatelům k dispozici již 100 ks košů na psí exkrementy ve městě i lokalitách mimo obytnou část, využívaných k rekreaci a sportu.

Na základě zkušeností a návrhů občanů, i s ohledem na rozvoj města a novou výstavbu, budou připravovány další lokality. Při výběru lokalit však musíme zohlednit například umístění inženýrských sítí v zelených plochách, přístupnost lokality pro obsluhu apod. Proto nelze vyhovět všem požadavkům. Návrhy na nová místa pro umístění košů, ale také pro připomínky, kde chybí sáčky nebo není dostatečná frekvence vyvážení košů, mohou občané využívat, kontakty uvedené na samolepkách umístěných na koších (tel. 461 550 242, e-mail: psi@svitavy.cz).

U všech košů jsou zásobníky na papírové sáčky. Zároveň však mohou chovatelé používat igelitové sáčky, které jsou zdarma k dispozici na MěÚ Svitavy, odboru financí, v budově T. G. Masaryka 25. Zde si je mohou vyzvednout nejen při placení ročního poplatku, ale kdykoli v průběhu roku. Vyvážení košů a doplňování papírových sáčků zajišťuje SPORTEŠ Svitavy s.r.o.

Na dodržování čistoty se zaměřují také strážníci městské policie.

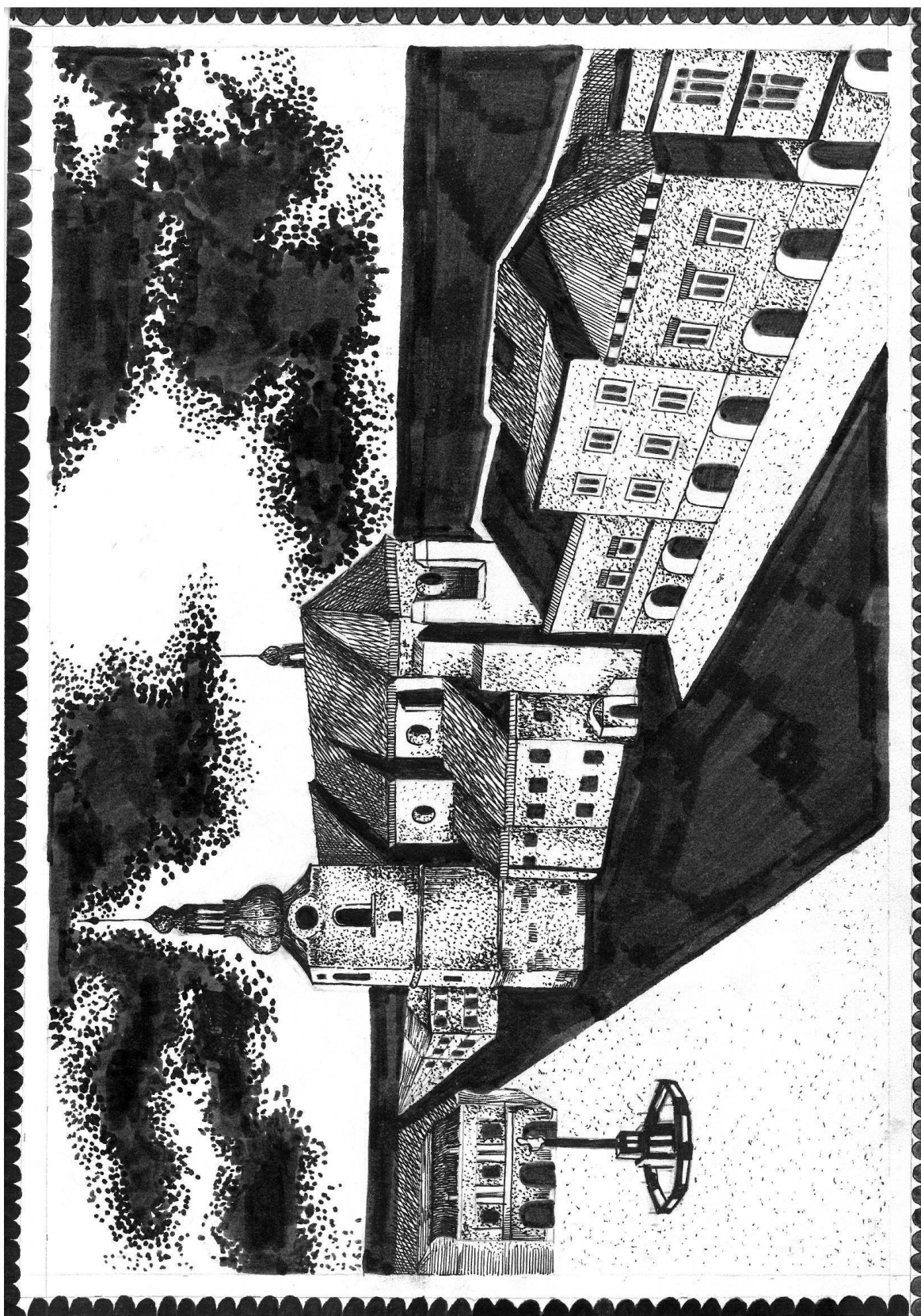
6.3 ORNITOLOGICKÉ ZAJÍMAVOSTI REGIONU

Tradičně nejvíce zajímavých pozorování ptáků pochází z doby jarního tahu a z území našich největších rybníků ve Svitavách a v Opatově. Husa velká u Opatova hnízdí v malém počtu párů již několik let, ale poprvé jsme byli svědky vodění mláďat jedním párem i v prostoru rybníků Dolní a Horní ve Svitavách, odkud však bohužel pár i mladými nečekaně velmi rychle zmizel neznámo kam. Zde se na hladinách obou rybníků na jaře objevila například vzácnější kachna rzohlávká rudozobá, ale především jsme zde vůbec poprvé v novodobé historii mohli jeden den v květnu sledovat severskou potápku žlutorohou ve svatebním šatě. V polích jižně od Svitav jsme v mokřině u Vendolského potoka napočítali na jaře 19 bekasin otavních na tahu, na Lánském rybníku pozorovali chřástala kropenatého nebo až 18 vodoušů kropenatých na rybníčním dně a znovu i větší hejna strnadů lučních. Nad Lačnovem se pak koncem dubna proletěl zde vzácný kolpík bílý. V měsících dubnu a květnu bylo co obdivovat i na rybnících Nový a Hvězda u Opatova. Vyskytoval se neobvykle chřástal malý, zastavilo se na tahu deset potápek černokrkých, nad hladinou rybníka Hvězda poletovalo na 130 rybáků černých, po celou dobu hnízdění se z rákosiny Nového rybníka ozýval bukač velký a začátkem června v této lokalitě (stejně jako mimořádně u Lánského rybníka ve Svitavách) zpíval hýl rudý, který zimuje až v daleké Indii. Červen přinesl překvapení v podobě pobytu dvou vlh pestrých v bývalém lomu na písek u Svitav, kde byly náznaky na obsazení hnízdní nory, ale na skutečné vyhnízdění si v naší oblasti musíme ještě počkat.

Letní období je typické rozptylem mláďat do nových oblastí, při kterém se i u nás můžeme setkávat s méně obvyklými druhy ptáků. Tentokrát tomu tak bylo u teplomilného kvakoše nočního, jehož tři mláďata jsme pozorovali na svitavském Horním rybníku celý srpen. Koncem léta pokračoval čas rozletu mláďat výskytem poštolky rudonohé, která nás takto navštěvuje z jihovýchodní Evropy už několik posledních let. I jí vyhovují v tu dobu nastalé polní práce, které ji usnadňují získávání potravy.

Podzim začal velmi nezvyklým pozorováním 28 vlh pestrých v prostoru rybníka Hvězda, kde se také v září podařilo zdokumentovat pobyt severského bahňáka kameňáčka pestrého. Šlo jistě o jednu z největších rarit celého kalendářního roku v naší oblasti. Koncem listopadu a počátkem prosince nás překvapilo menší hejtno krásných sýkořic vousatých, které propátrávaly rákosiny rybníka Horní ve Svitavách mimořádně ještě i 9. prosince. V začátku zimy jsme mohli přivítat po několika letech hosty asijské nebo evropské tajgy v podobě hejn brkoslavů severních, kteří byli k vidění především ve Svitavách při hledání různých rostlinných bobulí.

„Ekoznámka 2024“ – Město Svitavy

Polina K., ZŠ Svitavy, náměstí Míru 73

7 DODATKY

7.1 ZÁKLADNÍ PŮSOBNOSTI ODBORU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ MĚÚ SVITAVY

Základní působnost odboru životního prostředí MěÚ Svitavy jako obecního úřadu a úřadu obce s rozšířenou působností na úseku životního prostředí a zemědělství je uvedena v následujícím přehledu:

Podle zákona o vodách č. 254/2001 Sb. zejména

K 1.7.2024 přešly některé kompetence ke stavebním řízením k vodním dílům na odbor výstavby.

- vydává povolení k nakládání s vodami, jeho změnu nebo zrušení (odběr podzemních a povrchových vod, vypouštění odpadních vod do vod podzemních a povrchových, vzdouvání a akumulace vody)
- vydává povolení k některým činnostem (práce v ochranných pásmech vodních toků a vodních zdrojů)
- vydává souhlas podle § 17 a vyjádření podle § 18 ke stavbám, ke kterým nevydává své povolení
- vede vodoprávní evidenci, vyhlašuje ochranná pásma, vyhlašuje zátopová území, činí opatření k ochraně množství a jakosti vod
- vydává opatření k nápravě podle § 42 vodního zákona
- činí opatření v souvislosti s ochranou před povodněmi, povodňovými plány
- je povodňovým orgánem obce a obce s rozšířenou působností
- ukládá pokuty za závažné porušení povinností vyplývajících z vodního zákona.

Podle zákona o vodovodech a kanalizacích č. 274/2001 Sb. zejména

- povoluje výjimky z ochranných pásem vodovodů a kanalizací, ukládá povinnosti veřejné služby ve svém správním obvodu, ukládá sankce, schvaluje kanalizační řády.

Podle zákona o ochraně přírody a krajiny č. 114/1992 Sb.

§ 76

(1) Obecní úřady ve svém správním obvodu, nejde-li o území národních parků, národních přírodních rezervací, národních přírodních památek, přírodních rezervací, přírodních památek a ochranných pásem těchto zvláště chráněných území povolují kácení dřevin podle § 8 odst. 1, ukládají náhradní výsadbu podle § 9.

(2) Odstavec 1 se nepoužije v případě, kdy se o povolení kácení dřevin podle § 8 odst. 1 a uložení náhradní výsadby podle § 9 rozhoduje pro záměr vyžadující jednotné environmentální stanovisko nebo jeho část, které se nacházejí na území chráněné krajinné oblasti, evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti.

§ 77

(1) Obecní úřady obcí s rozšířenou působností ve svém správním obvodu, není-li příslušný jiný orgán ochrany přírody,

a) vydávají souhlasy k zásahům, které by mohly vést k poškození nebo zničení významného krajinného prvku nebo ohrožení nebo oslabení jeho ekologicko-stabilizační funkce, pokud se zároveň nejedná o území evropsky významné lokality, a registrují významné krajinné prvky podle § 6 odst. 1 zákona,

- b) vydávají opatření obecné povahy, pokud jde o blíže neurčený okruh osob, nebo rozhodují o omezení nebo zákazu rušivé činnosti podle § 5 odst. 1 zákona, pokud se nejedná o zvláště chráněné druhy,
- c) rozhodují o zajištění nebo použití prostředků k zabránění nadměrnému úhynu rostlin nebo zraňování nebo úhynu živočichů nebo ničení jejich biotopů podle § 5 odst. 3 zákona, pokud se nejedná o zvláště chráněné druhy,
- d) vydávají rozhodnutím, nebo pokud jde o blíže neurčený okruh osob, opatřením obecné povahy povolení k rozšiřování nepůvodního druhu nebo křížence, nejde-li o křížence zvláště chráněného druhu, do krajiny,
- e) stanovují rozhodnutím, nebo pokud jde o blíže neurčený okruh osob, opatřením obecné povahy opatření k regulaci nepůvodního druhu nebo křížence, nejde-li o křížence zvláště chráněného druhu,
- f) zajišťují provedení opatření k regulaci nepůvodního druhu nebo křížence, nejde-li o křížence zvláště chráněného druhu,
- g) rozhodují o stanovení odchylného postupu při ochraně ptáků podle § 5b odst. 1 zákona,
- h) ukládají provedení nezbytných zásahů včetně pokácení dřevin podle § 7 odst. 3 zákona,
- i) přijímají oznámení o kácení dřevin a rozhodují o pozastavení, omezení nebo zákazu kácení dřevin podle § 8 odst. 2 a 4 zákona,
- j) přijímají oznámení o učinění paleontologického nálezu, požadují údaje o paleontologických nálezech a žádají o umožnění přístupu k paleontologickým nálezům podle § 11 zákona,
- k) vydávají souhlasy k povolování staveb a jiným činnostem, které by mohly snížit nebo změnit krajinný ráz podle § 12 odst. 2 zákona,
- l) vydávají opatření obecné povahy, kterým se vyhláší přechodně chráněná plocha podle § 13 odst. 1 zákona z jiného důvodu, než je ochrana zájmu chráněného v části pásé,
- m) sjednávají a zrušují smlouvy o smluvně chráněném památném stromu podle § 39 a § 45 odst. 2 zákona, projednávají záměry na vyhlášení památných stromů podle § 55 odst. 1 zákona, vydávají rozhodnutí o vyhlášení památných stromů podle § 46 odst. 1 zákona, vymezení jejich ochranných pásem podle § 46 odst. 3 zákona a zrušení ochrany památných stromů podle § 46 odst. 4 zákona a předávají dokumentaci o památných stromech a smluvně chráněných památných stromech do ústředního seznamu podle § 47 odst. 1 zákona,
- n) vydávají souhlasy k ošetřování památných stromů podle § 46 odst. 2 zákona, souhlasy ke stanoveným činnostem v ochranných pásmech památných stromů podle § 46 odst. 3 zákona, povolují výjimky ze zákazů u památných stromů podle § 56 odst. 1 zákona a uzavírají dohody podle § 56 odst. 5 zákona, jde-li o památné stromy,
- o) mohou vyzvat k prokázání zákonného původu zvláště chráněných rostlin, zvláště chráněných živočichů, ptáků nebo rostlin nebo živočichů chráněných podle mezinárodních úmluv podle § 54 odst. 1 zákona a vyzvat k prokázání totožnosti podle § 54 odst. 2 zákona,
- p) v případě ptáků chráněných podle § 5a zákona vydávají osvědčení podle § 54 odst. 4 až 11 zákona o tom, že se jedná o živočicha odchovaného v lidské péči, vedou evidenci vydaných osvědčení podle § 54 odst. 4 až 10 zákona, ověřují původ a vydávají rozhodnutí, kterým se stanoví výše nákladů v případě potvrzení nezákonného původu živočicha odchovaného v lidské péči podle § 54 odst. 10 zákona,

- q) vydávají souhlas ke zřizování nebo rušení veřejně přístupných účelových komunikací, stezek a pěšin mimo zastavěné území obcí podle § 63 odst. 1 zákona,
 - r) v rozsahu své působnosti ukládají podmínky pro výkon činností, které by mohly způsobit nedovolenou změnu obecně nebo zvláště chráněných částí přírody nebo takové činnosti zakazují podle § 66 zákona,
 - s) vykonávají státní dozor v ochraně přírody a krajiny podle § 85 odst. 1 zákona,
 - t) rozhodují o možnostech a podmínkách uvedení do původního stavu podle § 86 odst. 1 zákona, ukládají provedení přiměřených náhradních opatření podle § 86 odst. 2 zákona a projednávají přestupky podle § 87 a 88 zákona a
 - u) v rozsahu své působnosti uplatňují stanoviska k návrhu územního plánu, regulačního plánu, vymezení zastavěného území a územního opatření z hlediska zájmů chráněných tímto zákonem a jsou dotčeným orgánem při jejich pořizování.
- (2) Obecní úřady obcí s rozšířenou působností vymezují a hodnotí místní systém ekologické stability podle § 4 odst. 1 zákona, není-li příslušný jiný orgán ochrany přírody.
- (3) Obecní úřady obcí s rozšířenou působností vydávají závazná stanoviska z hlediska tohoto zákona k řízením podle zákona o myslivosti, zákona o lesích, zákona o rybářství, zákona o ochraně zemědělského půdního fondu, horního zákona a zákona o geologických pracích, není-li příslušný jiný orgán ochrany přírody.
- (4) Obecní úřady obcí s rozšířenou působností dále ve svém správním obvodu vykonávají státní správu v ochraně přírody a krajiny, není-li příslušný jiný orgán ochrany přírody.

Obce v samostatné působnosti ve svém správním obvodu podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny,

- a) vedou přehled pozemků vhodných k náhradní výsadbě podle § 9 odst. 2 zákona,
- b) vedou přehled o veřejně přístupných účelových komunikacích, stezkách a pěšinách podle § 63 odst. 1 zákona.

Podle zákona o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy č. 115/2000 Sb.

§ 10

Obecní úřady obcí s rozšířenou působností po ohlášení škody způsobené vybranými zvláště chráněnými druhy (bobr evropský, vydra říční, los evropský, medvěd hnědý, rys ostrovid a vlk) a kormorány velkými, neprodleně provedou místní šetření, sepíší protokol a zajistí vhodným způsobem důkazy. Tyto podklady předají neprodleně příslušnému orgánu ochrany přírody, tj. krajskému úřadu.

Podle zákona o ochraně ZPF č. 334/1992 Sb. k 01.01.2023,

§ 15

Obecní úřad obce s rozšířenou působností

- a) rozhoduje podle § 1 odst. 4 o tom, zda je pozemek součástí zemědělského půdního fondu,
- b) uděluje podle § 2 souhlas ke změně trvalého travního porostu na ornou půdu,
- c) ukládá opatření k nápravě závadného stavu vzniklého porušením povinností uvedených v § 3 odst. 1 písm. c) a d) a v § 3 odst. 4 až 6 a neplněním podmínek jím vydaného souhlasu,
- d) kontroluje plnění

1. povinností uvedených v § 3 odst. 1 písm. b) až d) a § 3 odst. 4 až 6,
2. podmínek jím vydaného souhlasu, včetně provádění rekultivací,
3. jím uloženého opatření k nápravě,
- e) uděluje souhlas podle § 3a odst. 1 k použití sedimentů z rybníků, vodních nádrží a vodních toků a vede evidenci jejich použití,
- f) ohledně erozního ohrožení zemědělské půdy podle § 3b pořizuje informace o zemědělské půdě a hodnotí její stav a tyto údaje předává do evidence informací o kvalitě zemědělské půdy,
- g) zasílá podle § 3b odst. 4 údaje související s odnětím zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu do evidence odnětí zemědělské půdy,
- h) uplatňuje podle § 5 odst. 2 stanovisko k regulačním plánům s výjimkou regulačních plánů pořizovaných na základě zásad územního rozvoje,
- i) uděluje podle § 7 odst. 4 vyjádření k návrhům tras nadzemních a podzemních vedení, pozemních komunikací, vodních cest a jejich součástí, pokud trasa nadzemních a podzemních vedení, pozemních komunikací a vodních cest a jejich součástí nepřesahuje správní obvod obce s rozšířenou působností,
- j) uděluje podle § 9 odst. 8 souhlas s odnětím zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu, má-li být dotčena zemědělská půda o výměře menší nebo rovné 1 ha, a u dočasného odnětí nebo trvalého odnětí s dočasným odvodem vydává u souhlasů jím vydaných potvrzení o ukončení rekultivace podle § 11b odst. 2,
- k) rozhoduje podle § 11 odst. 2 o odvozech za odnětí zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu,
- l) projednává přestupky podle tohoto zákona, není-li k jejich projednání příslušná inspekce,
- m) je dotčeným správním orgánem podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, mají-li být dotčeny pozemky náležející do zemědělského půdního fondu o výměře menší nebo rovné 1 ha, a
- n) vykonává státní správu na úseku ochrany zemědělského půdního fondu, není-li podle tohoto zákona příslušný jiný orgán.

Podle zákona o ochraně ovzduší číslo 201/2012 Sb.

§ 16

(5) Obec může vyhláškou stanovit podmínky pro spalování suchého rostlinného materiálu v otevřeném ohništi za účelem jeho odstranění nebo jeho spalování zakázat, pokud zajistí jiný způsob pro jeho odstranění podle zákona o odpadech. Při stanovení podmínek nebo zákazu obec přihlíží zejména ke klimatickým podmínkám, úrovni znečištění ve svém územním obvodu, vegetačnímu období a hustotě zástavby.

§ 24

Projednává přestupky podle zákona o ochraně ovzduší.

Podle zákona o odpadech č. 541/2020 Sb.

§ 146

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností

- a) vede a zpracovává evidenci jím vydaných souhlasů a dalších rozhodnutí podle tohoto zákona,
- b) kontroluje, jak jsou dodržována ustanovení právních předpisů a rozhodnutí správních orgánů ve všech oblastech působnosti tohoto zákona, s výjimkou oblastí, v nichž je podle § 147 odst. 1 písm. a) ke kontrole příslušný obecní úřad, a zda pověřené osoby dodržují stanovený způsob hodnocení nebezpečných vlastností odpadů,

c) může zabezpečit odpad, který ohrožuje nebo poškozuje zdraví lidí nebo životní prostředí, před únikem škodlivin do okolního prostředí nebo zajistit odklizení takového odpadu včetně jeho předání do zařízení určeného pro nakládání s odpady, a to na náklady odpovědné osoby; při správě placení těchto nákladů se postupuje podle daňového řádu,

d) může zakázat původci odpadů činnost, která způsobuje vznik odpadů, pokud původce odpadu nemá zajištěno převzetí odpadů, které produkuje, osobou oprávněnou k převzetí daného druhu a kategorie odpadu, a pokud by odpady vzniklé v důsledku pokračování této činnosti mohly způsobit škodu na životním prostředí nebo zdraví lidí, a

e) vydává stanovisko k územním plánům a regulačním plánům podle stavebního zákona z hlediska odpadového hospodářství.

(2) Pokud tímto zákonem nebo jiným právním předpisem není stanoveno jinak, je k rozhodování podle odstavce 1 místně příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož správním obvodu je provozována činnost nebo se nachází movitá věc, které se rozhodnutí týká.

(3) Obecní úřad obce s rozšířenou působností vydává

a) z hlediska nakládání s odpady nebo vedlejšími produkty závazné stanovisko k terénním úpravám a k odstranění stavby podléhající ohlášení nebo povolení podle stavebního zákona; v závazném stanovisku může stanovit podmínky, které zajistí ochranu zdraví a životního prostředí a zajistí vysokou míru recyklace produkováných odpadů,

b) vyjádření z hlediska nakládání s odpady ke změně dokončené stavby podléhající ohlášení nebo povolení podle stavebního zákona a

c) vyjádření ke zřízení zařízení určeného pro nakládání s odpady a k zavedení nebo rozšíření výroby oxidu titaničitého.

(4) Závazné stanovisko a vyjádření podle odstavce 3 obsahuje posouzení žádosti z hlediska jejího souladu s povinnostmi vyplývajícími z tohoto zákona a prováděcích právních předpisů.

(5) Vyjádření a závazné stanovisko podle odstavce 3 vydává obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož správním obvodu má být realizován příslušný záměr.

Podle zákona o lesích č. 289/1995 Sb.,

§ 48

Obecní úřad obce s rozšířenou působností

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností rozhoduje:

a) o pochybnostech, zda jde o pozemky určené k plnění funkcí lesa (§ 3 odst. 3),

b) o prohlášení pozemku za pozemek určený k plnění funkcí lesa (§ 3 odst. 4),

c) o dělení lesních pozemků, při kterém výměra jednoho dílu klesne pod 1 ha (§ 12 odst. 3),

d) o odnětí lesních pozemků plnění funkcí lesa do výměry 1 ha nebo o omezení jejich využívání pro plnění funkcí lesa a o výši poplatků za odnětí (§ 17 odst. 1),

e) o povolení výjimky ze zákazu některých činností v lese (§ 20 odst. 4),

f) o stanovení podmínek ke konání organizovaných nebo hromadných sportovních akcí v lese (§ 20 odst. 5), pokud nepřesahují jejich správní obvod,

g) o uložení opatření k zajištění bezpečnosti osob a majetku před škodami, které by mohly být způsobeny padáním kamenů, sesouváním půdy, pádem stromů a lavinami z lesních pozemků, a o tom, kdo ponese náklady s tím spojené (§ 22 odst. 1 a 2),

- h) o uložení opatření v případech mimořádných okolností, pokud nepřesahují jejich správní obvod (§ 32 odst. 2),
 - i) o výjimkách ze zákazu provádět mytní těžbu v lesních porostech mladších než 80 let (§ 33 odst. 4),
 - j) o podmínkách lesní dopravy po cizích pozemcích (§ 34 odst. 4),
 - l) o pověření nebo zrušení pověření právnické nebo fyzické osoby výkonem funkce odborného lesního hospodáře (§ 37 odst. 6),
 - m) o přestupcích podle tohoto zákona,
 - n) o uložení opatření k odstranění zjištěných nedostatků, opatření ke zlepšení stavu lesů a plnění jejich funkcí, o zastavení nebo omezení výroby nebo jiné činnosti v lese v případech hrozících škod (§ 51 odst. 1), pokud nepřesahují jejich správní obvod,
 - o) o nezbytných opatřeních k odvrácení hrozícího nebezpečí (§ 57), pokud nepřesahují jejich správní obvod.
- (2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností
- a) vede evidenci nájmu a výpůjček pozemků určených k plnění funkcí lesa ve svém správním obvodu (§ 12 odst. 2),
 - b) uplatňuje stanovisko k územně plánovací dokumentaci, pokud není příslušný kraj nebo ministerstvo,
 - c) vydává souhlas k vydání územního rozhodnutí, jímž mají být dotčeny pozemky určené k plnění funkcí lesa do výměry 1 ha, pokud není příslušný kraj, a souhlas k vydání rozhodnutí o umístění stavby nebo využití území do 50 m od okraje lesa (§ 14 odst. 2),
 - d) zajišťuje zpracování osnovy (§ 25 odst. 1),
 - e) povoluje výjimky ze stanovené velikosti nebo šířky holé seče (§ 31 odst. 2),
 - f) povoluje výjimky ze zákonných lhůt pro zalesnění a zajištění kultur (§ 31 odst. 6),
 - h) soustřeďuje údaje lesní hospodářské evidence o lesích ve svém správním obvodu a postupuje je pověřené organizační složce státu,
 - i) vykonává dozor nad dodržováním zákona o lesích, předpisů vydaných k jeho provedení a rozhodnutí vydaných na jejich základě (§ 51 odst. 1),
 - j) vydává opatření obecné povahy o dočasném omezení nebo vyloučení vstupu do lesa, pokud nepřesahují jeho správní obvod (§ 19 odst. 4 a 5), a
 - k) vydává opatření obecné povahy o uložení opatření v případech mimořádných okolností, pokud nepřesahují jeho správní obvod (§ 32 odst. 4).
- (3) Obecní úřad obce s rozšířenou působností vykonává státní správu a povinnosti určené orgánům státní správy lesů podle zákona o lesích a předpisů vydaných na jeho základě ve všech dalších případech, není-li zákonem určen jiný orgán státní správy lesů.

Podle zákona o myslivosti č. 449/2001 Sb.

- § 5 odst. 1 písm. d) – Vydává předchozí souhlas k zavádění dalších druhů zvěře v honitbě
- § 5 odst. 2 – Vydává souhlas s vypouštěním zvěře do honitby
- § 6 odst. 1 – Rozhoduje o konání chovatelské přehlídky trofejí, ustavení hodnotitelské komise, svěřením pořádání myslivecké organizaci
- § 7 odst. 2 – Vydává souhlas k dočasnému držení lišky obecné v zajetí pro účely výcviku psů loveckých plemen, stanovuje podmínky pro výkon této činnosti
- § 9 odst. 2 – Ve sporech rozhoduje o umístění slaniska, napajedla nebo zařízení pro přikrmování zvěře na pozemcích vlastníků
- § 9 odst. 3 – Na žádost uživatele honitby omezuje nebo zakazuje vstup do honitby nebo jejích částí, omezuje jízdu na koni a tažnými psy a jinou zájmovou nebo sportovní činnost
- § 9 odst. 4 – Spolupracuje s dalšími orgány státní správy při povolování hromadných akcí v přírodě, a sděluje těmto orgánům požadavky potřebné k ochraně zvěře a jejích životních podmínek
- § 11 odst. 5 – Rozhoduje o krmení zvěře na náklady uživatele honitby, pokud zjistí, že zvěř trpí hladem, a nezjedná-li uživatel po výzvě okamžitou nápravu

- § 12 odst. 2 – Ustanovuje mysliveckou stráž na období 10 let
- § 13 odst. 2 – Zrušuje ustanovení myslivecké stráže ve stanovených případech
- § 16 odst. 4 – Poskytuje náhradu škody, způsobenou mysliveckou stráží, osobě, která poskytla pomoc myslivecké stráží, nebo způsobené v souvislosti s touto pomocí
- § 18 odst. 1 – Vydává rozhodnutí o uznání honitby, splňuje-li návrh podmínky stanovené v § 17, v rozhodnutí uvádí náležitosti podle § 29 odst. 3
- § 20 – Registruje honební společenstva
- § 25 – Provádí výmaz honebního společenstva
- § 28 odst. 1 – Vede rejstřík honebních společenstev s náležitostmi
- § 28 odst. 2 – Vydává na požádání úřední potvrzení o zápisu do rejstříku honebních společenstev nebo o tom, že zápis není proveden
- § 28 odst. 3 – Zapisuje do rejstříku honebních společenstev předepsané údaje
- § 30 odst. 1 – Rozhoduje o přiřazení honebních pozemků, které netvoří vlastní nebo společenstevní honitbu
- § 30 odst. 2 – Určuje výši náhrady za přiřazené honební pozemky, nedohodnou-li se o tom zúčastněné osoby
- § 31 odst. 1 – Povoluje změnu honitby vyrovnáváním hranic nebo výměnou honebních pozemků, vyžadují-li to zásady řádného mysliveckého hospodaření
- § 31 odst. 4 – Rozhoduje o změně honitby vyplývající ze změn vlastnictví honebních pozemků na žádost vlastníka honebních pozemků
- § 31 odst. 5 – Rozhoduje o změně minimálních nebo normovaných stavů zvěře pro danou honitbu
- § 31 odst. 6 písm. e) – Rozhoduje o zrušení obory, není-li ohrazení obory funkční a nezjedná-li držitel honitby v přiměřené lhůtě nápravu
- § 33 odst. 6 písm. h) – Rozhoduje o zániku smlouvy o nájmu honitby v případě, kdy porušením dojde k vážnému ohrožení životního prostředí nebo poklesu počtu zvěře pod stanovené minimální stavy
- § 34 odst. 1 – Vede evidenci honiteb a jejich využití
- § 34 odst. 2 – Vede evidenci mysliveckých hospodářů, mysliveckých stráží a loveckých psů
- § 35 odst. 6 – Ustanovuje a odvolává myslivecké hospodáře
- § 36 odst. 1 – Nařizuje nové konečné sčítání zvěře
- § 36 odst. 3 – Rozhoduje o plánu, nedohodne-li se na něm držitel a uživatel honitby, určí jej na návrh některého z nich
- § 36 odst. 4 – Kontroluje plnění plánů mysliveckého hospodaření
- § 36 odst. 5 – Vyjadřuje se k lovu samičí a samčí spárkaté zvěře do stáří 2 let
- § 38 odst. 2 – Zpracovává statistické hlášení o myslivosti za honitby ve své územní působnosti
- § 39 – Povoluje nebo ukládá úpravu stavů zvěře
- § 40 – Povoluje lov zvěře mimo dobu lovu
- § 41 odst. 1 – Povoluje lov na nehonebních pozemcích
- § 45 odst. 2 – Při úpravě stavu zvěře může povolit některé zakázané způsoby lovu
- § 47 odst. 1 – Vydává lovecký lístek
- § 47 odst. 5 – Odebírá lovecký lístek
- § 49 odst. 1 – Vydává zúčtovatelné plomby uživatelům honiteb
- § 54 odst. 1 – Rozhoduje v pochybnostech o tom, která plodina je vysokocenná
- § 61 odst. 2 – Provádí dozor nad dodržováním zákona o myslivosti
- § 63 – Rozhoduje o přestupcích u fyzických osob
- § 64 – Rozhoduje o přestupcích u právnických a podnikajících fyzických osob

Podle zákona o rybářství č. 99/2004

Obecní úřad obce s rozšířenou působností podle § 20

- (1) Na návrh vlastníka nebo uživatele rybářského revíru ustanovuje, odvolává či zrušuje rybářskou stráž a vede evidenci všech rybářských stráží ve své působnosti.
- (2) vydává a odebírá rybářské lístky.
- (3) projednává přestupky podle zákona o rybářství.

Podle zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění účinném do 31. 12. 2026

§ 24 Obce

- (1) Obec může zřizovat, provozovat a rušit útulky pro zvířata.
- (2) Obec může obecně závaznou vyhláškou upravit pravidla pro pohyb psů na veřejném prostranství a vymežit prostory pro volné pobíhání psů.

§ 24a Obecní úřady obcí s rozšířenou působností

- (1) Obecní úřady obcí s rozšířenou působností
 - a) rozhodují o zvláštním opatření podle § 28a a § 28b a o předběžné náhradní péči podle § 28c, včetně náhrady nákladů za toto opatření,
 - b) plní další úkoly v ochraně zvířat stanovené tímto zákonem a zvláštními právními předpisy, není-li příslušný jiný orgán ochrany zvířat, a
 - c) vyžadují opis z evidence přestupků vedené Rejstříkem trestů nebo výpis z Rejstříku trestů v řízení o zvláštním opatření podle § 28a; žádost o vydání opisu z evidence přestupků a výpisu z evidence Rejstříku trestů a opis z evidence přestupků a výpis z evidence Rejstříku trestů se předávají v elektronické podobě, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup.
- (2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen projednat všechny podněty podané podle § 22 odst. 1 písm. m), a po vydání rozhodnutí ve věci, usnesení o odložení věci nebo usnesení o zastavení řízení je bezodkladně zaslat příslušné krajské veterinární správě; to platí i v případech, kdy nebylo správní řízení zahájeno na základě podnětu příslušné krajské veterinární správy s výjimkou řízení o přestupku uvedeného v odstavci 4. Totéž platí pro rozhodnutí vydaná v řízení o odvolání, v přezkumném řízení a při obnově řízení a vydání nového rozhodnutí.
- (3) Obecní úřad obce s rozšířenou působností si vyžádá v řízení o přestupku odborné vyjádření krajské veterinární správy, které je pro toto řízení závazné. Je-li řízení zahájeno z podnětu krajské veterinární správy a součástí podnětu je i odborné vyjádření, další odborné vyjádření se nevyžaduje.
- (4) Odborné vyjádření podle odstavce 3 se nevyžaduje v řízení o přestupku spočívajícím v porušení
 - a) zákazu opustit zvíře podle § 4 odst. 1 písm. t),
 - b) povinnosti mít osvědčení o odborné způsobilosti nebo osvědčení o způsobilosti,
 - c) povinnosti vést a uchovávat záznamy nebo evidenci podle § 5a odst. 6, § 8b odst. 3, § 12f odst. 4, § 13 odst. 10, § 13a odst. 3, § 14b odst. 3, § 14c odst. 3, § 14d odst. 3, § 15d odst. 8, § 15g odst. 6, § 17g odst. 1 a 2, § 17h odst. 1 a 2, § 18h odst. 3 a 4,
 - d) povinnosti zajistit, aby zvíře jednoho chovatele nezranilo ani neusmrtilo zvíře jiného chovatele,
 - e) povinnosti podle § 7a odst. 2 a 4,
 - f) povinností pořadatele podle § 8 odst. 3,
 - g) povinnosti učinit opatření proti úniku zvířete,

h) povinnosti oznámit nejpozději 30 dnů před zahájením nebo ukončením podnikání výkon živnosti, druhy a počty zvířat příslušné krajské veterinární správě a doložit, jakým způsobem bude zabezpečena péče o zvířata, jejich zdraví a pohodu v případě zahájení činnosti podle § 13a odst. 1, nebo

i) povinnosti poskytnout bezplatně kupujícímu v písemné podobě správné a podrobné informace o podmínkách chovu, včetně způsobu krmení, a péči o zdraví a pohodu kupovaného zvířete podle § 13a odst. 4.

7.2 NEZÁVISLÉ EKOLOGICKÉ ORGANIZACE

V následujícím přehledu uvádíme soupis nezávislých ekologických organizací se sídlem ve Svitavách (zdroj <https://ares.gov.cz>). Přehled je řazen v abecedním pořadí. V seznamu nejsou uvedeny neaktivní spolky podle § 125a zákona č. 304/2013 Sb.

7.2.1 SVITAVANÉ Z.S.

Hlavním účelem spolku Svitavané z. s. je ochrana přírody, organizace a pořádání aktivit směřujících k odstranění negativních vlivů civilizace na životní prostředí, včetně osvětové činnosti, chov a lov ryb a vodních organizmů, provozování aquakultury, provozování a podpora rybářského sportu, pořádání sportovních a kulturních akcí se zapojením široké veřejnosti do této činnosti v rámci volnočasových aktivit.

Sídlo spolku: Vítězná 897/7, Předměstí, 568 02 Svitavy.

Předsedkyně: Mgr. Stanislava Čížková.

7.2.2 ZO ČSOP RYBÁK

Ochrana a obnova přírody, krajiny a životního prostředí, ekologická výchova a podpora trvale udržitelného života.

Sídlo: Dimitrovova 1962/29, Svitavy.

Předseda: Mgr. Jiří Mach.

7.3 INVESTICE DO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V ROCE 2023

V tabulce 6.1 jsou uvedeny investice do životního prostředí financované z městského rozpočtu nebo rozpočtu organizací městem zřízených.

Tab. 6.1 Investice do životního prostředí v roce 2023

Akce	Výše finančních prostředků (v tis. Kč vč. DPH)	Garant
celoplošná deratizace, deratizace kanalizace	442,0	OŽP
rekonstrukce vodovodu v ul. Hálkova	1.403,3	OŽP
rekonstrukce vodovodu v ul. Lázeňská	5.459,4	OŽP
rekonstrukce vodovodu v ul. Máchova alej	1.744,7	OŽP
přeložka vodovodního přivaděče v rámci stavby silničního obchvatu města	20.763,2	OŽP

rekonstrukce kanalizace v ul. Máchova alej	6.034,7	OŽP
rekonstrukce vodovodu v ul. Lidická	4.560,6	OŽP
rekonstrukce kanalizace v ul. Na Barikádách	5.018,7	OŽP
rekonstrukce kmenové stoky na ČOV	5.453,6	OŽP
havárie části Studeného potoka na ul. M. Horákové - 1. etapa	1.260,8	OŽP
projektová příprava na odbahnění rybníka Rosnička	544	OŽP
čerpadla na protipovodňovou ochranu	263,6	OŽP
zajištění provozu kompostárny	726,8	OŽP
oprava techniky na kompostárně	51,9	OŽP
separace biologického odpadu na kompostárně	358,1	OŽP
opravy na sběrném dvoře	206,5	OŽP
opravy kontejnerových stání na tříděný odpad	112,6	OŽP
přípravné práce na projektu rizikových analýz v lokalitě ul. Zahradní a ul. Na Červenici	162,6	OŽP
podpora občanským sdružením	45	OŽP
nákup třídiče kompostu	2.801,6	OŽP
likvidace černých skládek, úklid kontejnerových stání	169,4	OŽP
mimořádný svoz plastů a papíru, mytí kontejnerů	1.123,6	OŽP
odborná správa městských lesů	168,7	OŽP
pěstební činnost v lesích	1.385,9	OŽP
údržba ploch v majetku města	690,1	OŽP
údržba zeleně založené v rámci akce Regenerace veřejně přístupné zeleně ve městě Svitavy	1.017,0	OŽP
ovocná alej u poldru na Studeném potoce	68,5	OŽP
údržba zeleně na stadionu	614,5	OŽP
následná péče o zeleň na ulici Pražská, Sokolovská a Školní	365,7	OŽP
modernizace sběrného dvora	22.586,1	OŽP
rekonstrukce a výstavba kontejnerových stání na tříděný odpad	1.316,5	OŽP

opatření na zlepšení kvality vody v rybníku Rosnička	1.493,3	OŽP
navrtávky vodovodního řadu	72,7	OŽP
pytlíky na psí exkrementy	62,1	OŽP
veterinární péče, městský útulek pro opuštěné psy	286,5	OŽP
odchyt holubů, instalace zábran proti nasedání holubů	279,3	OŽP
úpravy lesních cest	113,7	OŽP
provoz sběrného dvora	1.009,1	OŽP
komunitní kompostárna	1.278,1	OŽP
dotace z grantového programu v oblasti OŽP	45,0	OŽP
příspěvek na ošetření významných stromů	41,9	OŽP
dotace mimo grantový program	45,0	OŽP
oprava zametacího stroje	462,6	OŽP
nákup vodoměrů	1.947,9	SVS
opravy dešťových kanalizací	290,7	OŽP
provoz dešťových kanalizací	871,2	OŽP
opravy splaškových kanalizací	453,9	OŽP
péče o veřejnou zeleň	17.113,3	SPORT
úklid komunikací	9.148,5	SPORT
nákup zametacího stroje CC 5006XL	4.657,0	SPORT
nákup nakladače AVANT	1.935,3	SPORT
nákup traktorového jednoosého návěsu	311,4	SPORT
finanční prostředky celkem	128.396,2	

Zdroj: OŽP MěÚ Svitavy

Vysvětlivky:

OŽP – odbor životního prostředí MěÚ Svitavy

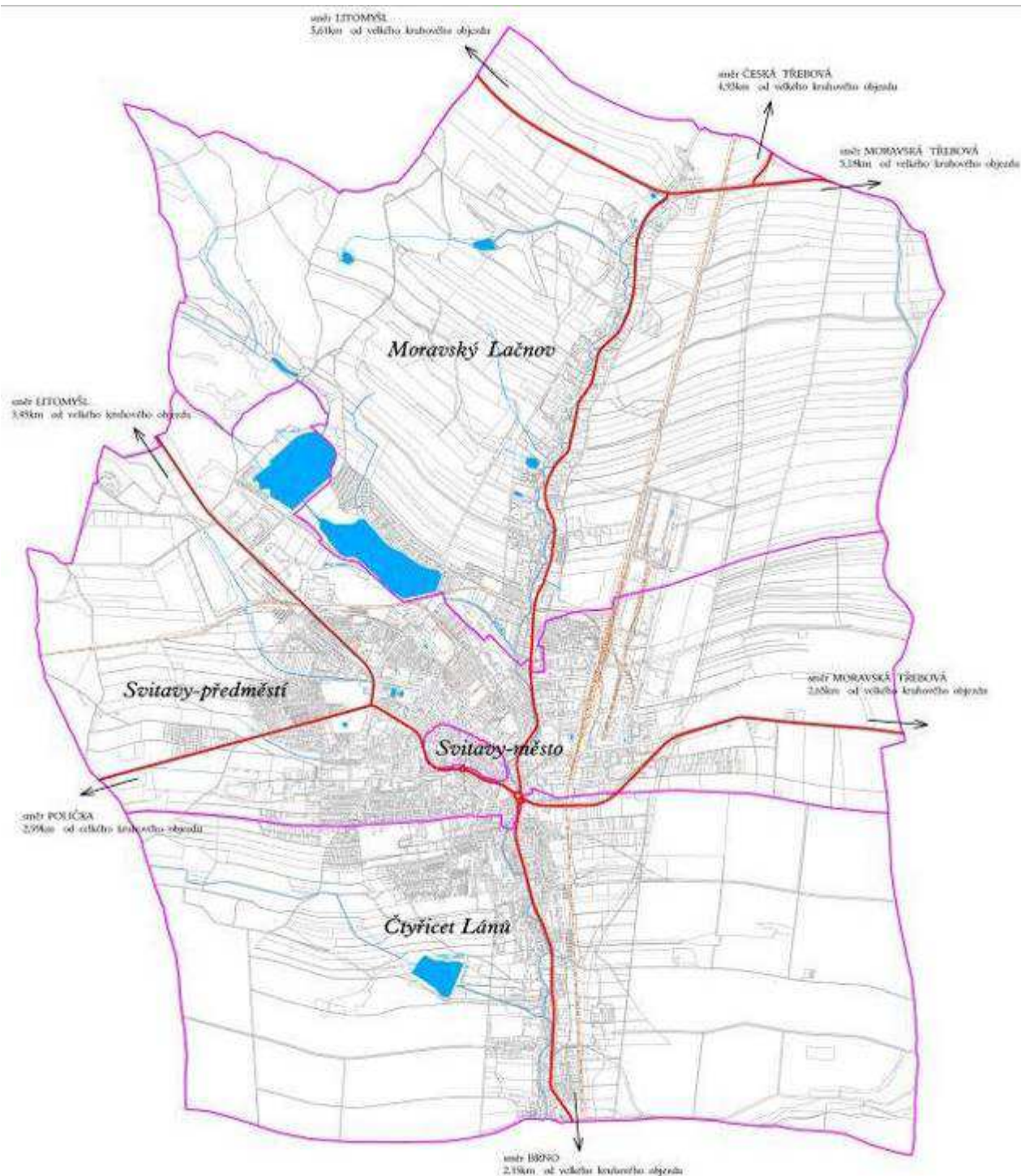
SPORT - SPORTESS Svitavy s.r.o.

SVS – Skupinový vodovod Svitavy, dobrovolný svazek obcí

7.4 KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ MĚSTA SVITAVY

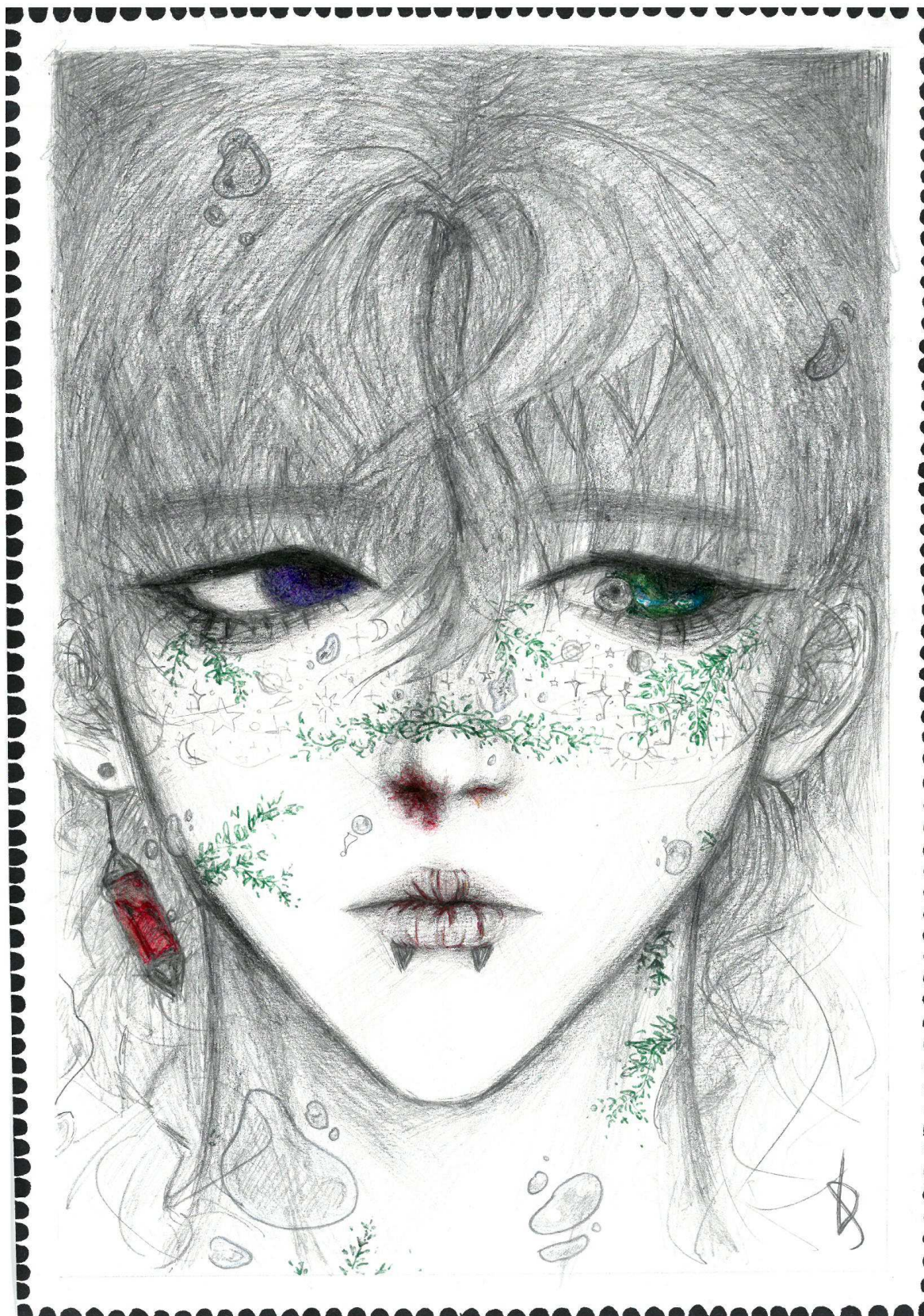
Město Svitavy se skládá ze čtyř katastrálních území – Svitavy-město, Svitavy-předměstí, Moravský Lačnov a Čtyřicet Lánů. Celková rozloha města je cca 3.133,29 ha. Na obrázku 6.1 je znázorněna katastrální mapa města Svitavy.

Obrázek 6.1 Katastrální území města Svitavy

Vypracoval: Odbor výstavby MěÚ Svitavy, Úřad územního plánování

„Ekoznámka 2024“ – Životní prostředí a my

Viktoria P., ZŠ Svitavy, náměstí Míru 73

8 ZÁVĚR

8.1 ZPRÁVA O STAVU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ VE SVITAVÁCH V ROCE 2023

Cílem této zprávy je popsat změnu životního prostředí ve Svitavách v období 1995 až 2023, analyzovat příčiny dosavadního vývoje a naznačit další vývoj.

8.1.1 VÝVOJ STAVU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ VE SVITAVÁCH V ROCE 2023

Rok 2023 můžeme označit z pohledu stavu životního prostředí ve Svitavách opět za stabilní, přičemž i v tomto roce došlo k vytvoření podmínek pro zlepšení stavu v příštích letech:

- ovzduší

Ve městě nejsou z dlouhodobého hlediska zaznamenány žádné větší problémy s kvalitou ovzduší.

- pitná voda

Průměrná hodnota obsahu dusičnanů v dodávané vodě odběratelům dosáhla v roce 2023 na 17,37 mg/l. Norma pro pitnou vodu v kojenecké kvalitě, dodávanou z vodovodního řadu, činí 20 mg/l.

V roce 2023 byly provedeny rekonstrukce části vodovodních řadů v ulicích Hálkova, Lázeňská, Máchova alej a Lidická.

- odpadní voda

V roce 2023 byl zajišťován provoz kanalizace a čistírny odpadních vod (dále jen „ČOV“) v souladu s provozním řádem.

V rámci realizace investičních akcí byla provedena rekonstrukce části splaškové kanalizace v ulicích Lidická a Na Barikádách, rekonstrukce části kmenové stoky (kanalizačního přivaděče) na ČOV a rekonstrukce a výstavba kanalizace v ulici Máchova alej.

Provoz ČOV se vyznačoval poměrně vysokou stabilitou procesu a vysokou účinností čištění. Pozornost byla zaměřena především na odstraňování fosforu a dusíku z vypouštěných odpadních vod. Po celý rok pak probíhalo čištění odpadních vod ze sousedních obcí Hradec nad Svitavou, Radiměř a Vendolí.

Pro zefektivnění procesu kalového hospodářství a snížení energetické náročnosti ČOV bylo v roce 2023 zajištěno vydání stavebního povolení na stavbu „ČOV Svitavy - solární sušárna kalů a úprava strojního odvodnění kalu a kogenerační jednotka“. S instalací kogenerační jednotky se počítá v roce 2025.

- protipovodňová ochrana města

Pro zachycení vody v krajině jsou rozpracovány projektové dokumentace pro zbudování dalších suchých retenčních nádrží, dílčí úpravy vodních toků a revize nejproblematictějších míst se zatápěním nemovitostí z městské kanalizace při přívalových srážkách.

Se Státním pozemkovým úřadem ČR je dohodnuta koordinace společných příprav na zbudování suchých retenčních nádrží ve východní části města, jako navazující opatření k zachycení povrchových vod nad připravovaným silničním obchvatem.

- rybník Rosnička

V roce 2023 se rybník Rosnička potýkal s dlouhodobým zákalem vody a s tím omezeným růstem vodních rostlin. Masový rozvoj sinic v letním období sice přinesl zákaz koupání, ale situace by byla mnohem horší, kdyby nebyl realizován soubor opatření na péči o vodní rostliny, aplikace síranu hlinitého v kombinaci probiotickými bakteriemi.

Z rozborů vod, provedených krajskou hygienickou stanicí, vyplývá, že v roce 2023 byl rybník vhodný ke koupání jen do první poloviny měsíce července. Počátkem měsíce srpna byl vydán zákaz koupání, který setrval po zbytek koupací sezony.

- odpady

Celkové množství vyprodukovaných komunálních odpadů občany města Svitavy činilo v roce 2023 celkem 4.973 tun, což představuje meziroční zvýšení o 408,4 tun. Přestože je na skládkách ukládáno (popřípadě energeticky využito ve spalovně) velké množství komunálního odpadu, za rok 2023 celkem 3.276,1 tun, podíl vytríděných a znovu využitelných složek odpadu dosáhl v roce 2023 hodnoty 1.693,3 tun, což z celkového množství komunálního odpadu činí 34,1 %. Podíl vytríděných složek (papír, plasty, sklo, BRKO) se proti roku 2022 zvýšil o cca 614,8 tuny, což je proti rokům minulým výrazný vzestup, který se dá vysvětlit zejména započtením BRKO z velkokapacitních kontejnerů (523 tun) a převedením komunitní kompostárny na zařízení dle zákona o odpadech, které toto započtení BRKO do statistik umožňuje. Dále došlo ke zlepšení u papíru započtením školních sběrů a u plastů díky door to door systému svozu od rodinných domů a menších bytových domů.

Míra třídění se započtením odpadů podle přílohy č. 19 vyhlášky č. 273/2021 Sb. o podrobnostech nakládání s odpady za rok 2023 činí pouze 41,93 %. Cíl stanovený zákonem č. 541/2020 Sb., o odpadech pro rok 2025 je 60 %. Pro rok 2030 je cíl stanoven na 65 %.

V roce 2023 úspěšně proběhla modernizace sběrného dvora v celkové hodnotě 22,009,900,- Kč včetně DPH za příspěví dotace z OPŽP ve výši 9,457,777,45 Kč. V rámci modernizace došlo k vytvoření moderního prostoru k nakládání s odpady, který je přívětivější pro občany i obsluhu sběrného dvora. Pro občany Svitav je k využití služeb sběrného dvora nově povinná odpadová karta, která je vázaná na konkrétní domácnost. Město si od této karty slibuje lepší evidenci odevzdaných odpadů od občanů a možnost kontroly nadlimitních množství odpadu.

V roce 2023 bylo požádáno o dotaci na pořízení 1,000 ks kompostérů do domácností a škol v rámci předcházení vzniku BRKO z domácností.

- městská zeleň

Celková plocha veřejné zeleně ve Svitavách již čítá přibližně 110 ha, přičemž z této rozlohy je cca 100 ha pravidelně udržováno společností SPORTES Svitavy s.r.o. Ve správě je na 6.000 stromů, 3,5 km živých plotů a několik tisíc keřů. V roce 2023 bylo pokáceno 38 stromů. Zároveň bylo vysazeno 55 stromů a cca 1.200 keřů.

8.1.2 PŘETRVÁVAJÍCÍ PROBLÉMY V OBLASTI ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ VE SVITAVÁCH

Přes dosažené pozitivní výsledky dosud přetrvávají v oblasti životního prostředí ve Svitavách následující problémy:

- pitná a odpadní voda

Technický stav části vodovodů a kanalizací ve městě bohužel odpovídá jejich stáří. Vodovody vykazují ztráty vody a netěsné kanalizační stoky způsobují únik odpadních vod do vod podzemních nebo naopak při zvýšené hladině spodních vod způsobují nátok balastních vod na ČOV, což má nepříznivý vliv na technologický proces čištění.

V návaznosti na problematiku likvidace čistírenských kalů a energetickou náročnost procesu čištění odpadních vod bude na ČOV nutné zaměřit pozornost především na řešení problematiky kalového hospodářství a úspory elektrické energie.

- protipovodňová ochrana města

Přes provedená protipovodňová opatření nelze zajistit úplnou a komplexní ochranu před účinky extrémních srážek, dlouhotrvajících srážek a jarního tání sněhu. S ohledem na skutečnost, že se Svitavy nacházejí v horní části povodí, nelze s dostatečnou rezervou reagovat na vznik nepříznivých povětrnostních stavů. Velmi se osvědčila opatření na zachycení vody v krajině, kdy je ve zbudovaných suchých retenčních nádržích (poldrech) zachycována voda, která by jinak způsobila rozlití vodních toků ve městě i v obcích níže po toku řeky Svitavy. V současné době jsou vytipovány další vhodné lokality pro zbudování dalších suchých nádrží. Snahou bude zajistit zpracování dalších stupňů projektové přípravy těchto vodních děl tak, aby se město mohlo ucházet o získání prostředků na jejich realizaci z národních nebo evropských zdrojů.

- rybník Rosnička

Vzhledem k neuspokojivé kvalitě vody v rybníku Rosnička, která je způsobena, mimo jiné i značnými nánosy sedimentů, ze kterého se uvolňují živiny, podporující opakované přemnožování sinic v průběhu letních měsíců, byla připravena komplexní revitalizace, jejímž hlavním předmětem je odtěžení téměř 60.000 m³ sedimentu. V rámci této akce dojde zároveň k rekonstrukci vypouštěcího zařízení, nátoků do rybníka, výstavbě loviště a kádíště a sanaci průsaků hráze. Zároveň bude upraven vstupní prostor u pláže, zahrnující úpravu cest, instalaci informačních tabulí a laviček a drobné terénní a sadové úpravy.

- odpady

Stále vznikají nové nepovolené skládky odpadů, a to nejčastěji na pozemcích v centru města a sídlištích, dále pak v okolí řadových garáží a ve větrolamech. Hlavním nešvarem roku 2023 bylo, stejně jako v předchozích letech, odkládání všech druhů odpadů na kontejnerových stáních pro tříděný odpad místo toho, aby občané tento odpad odvezli do sběrného dvora.

- městská zeleň

Dlouhodobou problematikou zůstává nárůst automobilové dopravy a s tím spojený nedostatek parkovacích míst, který samozřejmě trápí nejenom město Svitavy. Některé plochy zeleně jsou parkujícími vozidly poškozovány a je zde znemožňována jejich údržba. Ve spolupráci s městskou policií je snaha tuto situaci řešit.

Zhoršujícím se problémem je změna klimatu a s tím související dlouhodobý deficit přirozené vláhy a vody v půdě. Rostliny jsou v suchém počasí stresované a díky zhoršené zdravotní kondici mohou být náchylnější k různým onemocněním či napadení škůdci. Postupně se mění zavedené postupy pro nakládání se srážkovými vodami a ty se namísto odvádění do kanalizace nechávají zasáknout v zeleni. Měním se klimatickým podmínkám se také přizpůsobuje výběr druhů stromů a volí se ty, které lépe odolávají suchu.

- příroda a krajina

Živá příroda dosud nestačila ve větším rozsahu pozitivně reagovat na snížení znečištění a na aktivní opatření k její ochraně.

Počet živočišných a rostlinných druhů v různém stupni ohrožení je dosud vysoký. Tento stav se bude pravděpodobně měnit jen pomalu.

- stížnosti obyvatel

Rovněž i v roce 2023 byly řešeny na různých úrovních orgánů státní správy stížnosti, připomínky obyvatel na hluk, zápach a obtěžování prachem. Na různých úrovních proto, že každému orgánu státní správy je svěřena jiná kompetence – např. Krajské hygienické stanici (dále jen „KHS“) problematika týkající se obtěžování hlukem, České inspekci životního prostředí (dále jen „ČIŽP“) provoz vyjmenovaných zdrojů znečišťování ovzduší apod. Stížnosti a připomínky obyvatel se týkaly především těch částí města, kde se dotýká průmyslová část města s obytnou zástavbou a problematiky hluku z dopravy.

Další připomínky obyvatel jsou většinou řešeny odborem životního prostředí MěÚ ve Svitavách nebo městskou policií. To se týká především porušování vyhlášek města, jako např. zakládání černých skládek, znečišťování ovzduší, venčení psů a jejich volný pohyb na veřejných prostranstvích, týrání zvířat atd.

8.1.3 OČEKÁVANÝ VÝVOJ

- ovzduší

S ohledem na zprovozněný obchvat města lze předpokládat zlepšení kvality ovzduší v oblastech zasažených znečištěním z automobilového provozu.

- voda

V souvislosti s rozšířením odběru pitné vody ze spodnoturonské zvodně lze očekávat stabilizaci dodávek pitné vody s minimálním obsahem dusičnanů.

Investice do další intenzifikace ČOV, realizovaná rekonstrukce kanalizačních řadů a s tím související omezení vypouštění odpadních vod do povrchových toků se projeví postupným zlepšováním kvality vod v řece Svitavě a ostatních tocích ve městě.

Dluh v nedostatečné obnově infrastruktury majetku vodovodů a kanalizací je bohužel příliš veliký. Postupná obnova tohoto majetku bude vyžadovat velké finanční prostředky a delší časové období.

Další pozornost bude věnována komplexní péči o rybník Rosnička, včetně realizace odbahnění, posílení přítoku povrchových vod a omezení vnosu živin a sedimentů.

Přípravy na dokončení protipovodňových opatření na řece Svitavě a zbudování dalších suchých retenčních nádrží v rámci jednotlivých obcí i pozemkových úprav ve Svitavách a v Hradci nad Svitavou, včetně přístupu správců vodních toků a Státního pozemkového úřadu ČR, dávají předpoklad ke zvýšení ochrany obyvatel města a okolních obcí.

- odpady

Pokračuje projekt individuálního sběru plastových odpadů prostřednictvím výpůjčky sběrných nádob o objemu 240 l přímo od rodinných domů. Probíhá evidence a čipování nádob na směsný komunální odpad, aby bylo možné naplnit cíle nové odpadové legislativy, konkrétně zákona o odpadech č. 541/2020 Sb., který vyšel ve Sbírce zákonu na sklonku roku 2020. Jedním z hlavních cílů odpadového hospodářství České

republiky je razantní omezení skládkování směsného komunálního odpadu, výrazný nárůst recyklace a mírný nárůst kapacit ZEVO (zařízení pro energetické využití odpadů). Prostřednictvím navyšujících se poplatků za ukládání směsného komunálního odpadu na skládky a poklesem ukládaného množství v základní snížené sazbě se má tato problematika samoregulačním procesem vyřešit. Reálné praktické dopady nové legislativy však budeme moci vyhodnotit až po několika letech její působnosti.

- městská zeleň

Jednotlivé plochy veřejné zeleně budou i nadále udržovány dle svého významu, polohy a funkce zařazeny do různých intenzitních tříd údržby. Toto zařazení vychází z dokumentu Správa sídelní zeleně ve městě Svitavy. Udržovací a rozvojová péče veřejné zeleně pak bude vycházet především z dokumentu Správa sídelní zeleně ve městě Svitavy. Oba tyto materiály budou průběžně aktualizovány.

- půda a krajina

Snižování podílu orné půdy na celkové ploše zemědělské půdy a její zalesňování či zatravnění povedou v dlouhodobé perspektivě ke snížení vlivu větrné a vodní eroze a zvýšení ekologické stability krajiny.

- příroda

Pokračující snižování znečištění ovzduší a vod povedou k postupné regeneraci živé přírody. Podstatnější změny se však projeví se značnou časovou prodlevou.

PŘEHLED HLAVNÍCH ZKRATEK

ČIŽP	Česká inspekce životního prostředí
ČOV	Čistírna odpadních vod
KrÚ	Krajský úřad Pardubického kraje
LIKO	LIKO SVITAVY, a. s.
MěÚ	Městský úřad
ORP	Obec s rozšířenou působností
OŽP	Odbor životního prostředí
SY	Svitavy
SVS	Skupinový vodovod Svitavy, dobrovolný svazek obcí
ÚKZÚZ	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
ZPF	Zemědělský půdní fond
ŽP	Životní prostředí